

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
для студентів спеціальності
“Облік і оподаткування”
всіх форм навчання

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
бухгалтерського
обліку,
оподаткування і
аудиту
Протокол № 5
від 20.12.2017 р

Облік на підприємствах малого бізнесу. Методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності “Облік і оподаткування” всіх форм навчання / Укладач: Акименко О.Ю. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 95 с.

Укладач: Акименко Олена Юріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Відповідальний

за випуск: Маргасова Вікторія Геннадіївна, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, доктор економічних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Рецензент: Скосир Юрій Миколайович, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Зміст навчальної дисципліни	5
2 Робоча програма і методичні вказівки до виконання практичних завдань по темам дисципліни	8
Практичне завдання 1. Організація малого бізнесу в Україні і завдання обліку	8
Практичне завдання 2. Форми бухгалтерського обліку для малих підприємств.....	13
Практичне завдання 3. Облік основних засобів та нематеріальних активів на малих підприємствах	18
Практичне завдання 4. Облік виробничих запасів на малих підприємствах.....	24
Практичне завдання 5. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості на малих підприємствах	28
Практичне завдання 6. Облік власного капіталу на малих підприємствах.....	33
Тема 7. Особливості обліку праці, її оплати, розрахунків за іншими виплатами.....	36
Тема 8. Облік доходів, витрат та фінансових результатів на малих підприємствах.....	39
3 Перелік питань, що охоплюють зміст робочої програми навчальної дисципліни та виносяться на залік (іспит).....	43
4 Перелік посилань.....	45
Додаток А - Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»	49
Додаток Б – План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єкта малого підприємництва	67
Додаток В – Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (Наказ Міністерства Фінансів №422)	70

ВСТУП

Структура навчального курсу “Облік на підприємствах малого бізнесу” відповідає програмі вибіркової навчальної дисципліни підготовки бакалаврів галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціалізації 071 “Облік і оподаткування”.

Мета навчальної дисципліни – підготовка студентів за спеціальністю “Облік і оподаткування” до ефективного використання знань нормативно-правової бази щодо діяльності суб’єктів малого бізнесу, а також особливостей ведення обліку активів, капіталу, зобов’язань, доходів та витрат підприємствами малого бізнесу.

Завдання вивчення дисципліни: вивчення методів і організації ведення бухгалтерського обліку на малих підприємствах з використанням прогресивних форм і національних стандартів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- характеристику суб’єктів малого підприємництва;
- сутність організації обліку на підприємствах малого бізнесу;
- формування облікової політики на малих підприємствах;
- форми ведення обліку на підприємствах малого бізнесу;
- план рахунків бухгалтерського обліку та особливості його застосування малими підприємствами;
- фінансову звітність суб’єктів малого підприємництва у відповідності із національними стандартами бухгалтерського обліку.

уміти:

- чітко формулювати мету й завдання обліку на малому підприємстві;
- складати первинну документацію;
- відображати в обліку основні операції з основними засобами, оборотними активами, коштами і розрахунками, капіталом і зобов’язаннями;
- визначати послідовність складання наказу про облікову політику на малому підприємстві;
- організовувати облік витрат на малих підприємствах;
- складати та аналізувати фінансову звітність малих підприємств.

Основою вивчення даної дисципліни є базовий курс бухгалтерського обліку, фінансового обліку, економічний ризик і методи його вимірювання, економічна кібернетика, статистика.

Дисципліна «Облік на підприємствах малого бізнесу» за змістом складається з десяти тем, в яких розглядаються загальні теоретичні засади та принципи ведення обліку на малих підприємствах, а також особливості обліку активів, капіталу, зобов’язань, доходів та витрат цих суб’єктів господарювання. Для поглиблення теоретичних знань з питань обліку на підприємствах малого бізнесу студенти виконують розрахунково-графічну роботу.

1 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ: МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ

Тема 1. Організація малого бізнесу в Україні і завдання обліку

Характеристика суб'єктів малого підприємництва згідно законодавства України. Мета і принципи державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні. Організація бухгалтерського обліку на малих підприємствах. Формування облікової політики на малих підприємствах. План рахунків бухгалтерського обліку та особливості його застосування малими підприємствами. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності.

Тема 2. Форми бухгалтерського обліку для малих підприємств

Загальне поняття про форми бухгалтерського обліку. Вибір форми бухгалтерського обліку для малих підприємств. Застосування простої і спрощеної форм бухгалтерського обліку.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК АКТИВІВ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Облік основних засобів та нематеріальних активів на малих підприємствах

Основні засоби, їх класифікація і оцінка. Документальне оформлення наявності та руху основних засобів. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Облік надходження і вибуття основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Особливості обліку нематеріальних активів. Типові бухгалтерські проведення з обліку основних засобів та нематеріальних активів на малому підприємстві.

Тема 2. Облік виробничих запасів на малих підприємствах

Основи побудови обліку запасів на малих підприємствах. Облік наявності та руху виробничих запасів на малих підприємствах. Оцінка запасів при вибутті. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Типові бухгалтерські проведення господарських операцій з обліку виробничих запасів на малому підприємстві.

Тема 3. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості на малих підприємствах

Особливості обліку грошових коштів у касі. Порядок відкриття поточного рахунку у банку. Облік операцій на поточному рахунку. Особливості обліку дебіторської заборгованості на малих підприємствах. Основні завдання організації обліку з дебіторами. Визнання та класифікація дебіторської заборгованості. Оцінка дебіторської заборгованості та методи формування резерву сумнівних боргів. Організація документування операцій з дебіторською заборгованістю. Організація обліку розрахунків з підзвітними особами. Облік зобов'язань. Типові бухгалтерські проведення господарських операцій з обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості на малому підприємстві.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ, ДОХОДІВ І ВИТРАТ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Тема 1. Облік власного капіталу на малих підприємствах

Капітал та його складові. Облік статутного капіталу на малих підприємствах. Типові бухгалтерські проведення господарських операцій з обліку власного капіталу на малому підприємстві.

Тема 2. Особливості обліку праці, її оплати, розрахунків за іншими виплатами

Загальні засади організації оплати праці. Облік оплати праці та розрахунків з працівниками на малих підприємствах. Облік відпусток. Вирахування із заробітної плати та нарахування. Принципи збору та ведення обліку єдиного внеску.

Тема 3. Облік витрат на малих підприємствах

Поняття витрат та їх класифікація. Поняття собівартості продукції та методологічні засади її визначення. Відображення операційних витрат у регістрах та на рахунках бухгалтерського обліку. Облік витрат на малих підприємствах. Організація обліку інших операційних витрат. Організація обліку фінансових витрат. Організація обліку витрат від участі в капіталі. Списання витрат суб'єктами бізнесу.

Тема 4. Облік доходів та фінансових результатів на малих підприємствах

Визнання, класифікація та оцінка доходів. Облік доходів від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) на малих підприємствах. Організація обліку інших операційних доходів. Організація обліку фінансових доходів. Організація обліку інших доходів. Організація обліку доходів майбутніх періодів. Особливості обліку фінансових результатів. Типові бухгалтерські проводки з обліку фінансових результатів.

Тема 5. Фінансова звітність на малих підприємствах

Особливості складання бухгалтерського балансу. Звіт про фінансові результати суб'єкта малого підприємництва за П(С)БО №25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Порядок нарахування, обчислення і сплати єдиного податку.

2 РОБОЧА ПРОГРАМА І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ПО ТЕМАМ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ І ЗАВДАННЯ ОБЛІКУ

1.1 Питання для обговорення

1. Характеристика суб'єктів малого підприємництва згідно законодавства України.
2. Мета і принципи державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні.
3. Організація бухгалтерського обліку на малих підприємствах.
4. План рахунків бухгалтерського обліку та особливості його застосування малими підприємствами.
5. Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

1.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Предмет, об'єкт організації обліку на малих підприємствах.
2. Принципи організації бухгалтерського обліку.
3. Методичні прийоми організації бухгалтерського обліку.
4. Регламентація ведення бухгалтерського обліку і складання звітності на основі національних стандартів.
5. Вибір підприємством альтернативних форм і методів обліку.

1.3 Завдання для індивідуальної роботи

Орієнтовні теми рефератів:

1. Економічні основи діяльності приватного підприємства.
2. Державна підтримка малого підприємництва.
3. Ліцензування (патентування) підприємницької діяльності.
4. Суб'єкт малого бізнесу як складова фінансової системи держави.
5. Розвиток підприємництва в Україні. Проблеми і перспективи.

Індивідуальні практичні завдання:

1. Розробити тестові завдання з теми (не менше 20 шт.).
2. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять теми (не менше 10 слів).

1.4 Методичні вказівки по темі

При вивченні цієї теми слід усвідомити, що на сьогодні правове регулювання створення й функціонування підприємств малого бізнесу здійснюється численними нормативно-правовими актами як загального, так і спеціального характеру. Так, Господарський Кодекс визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання [23].

Необхідно вивчити Закон «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» № 4618, що визначає мету і принципи державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні, а саме [31] та Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає бухгалтерський облік обов'язковим видом обліку, що ведеться підприємством [28].

Методологічні та методичні питання бухгалтерського обліку в Україні регулюються нормативними документами, які призначені одночасно для малих та інших підприємств. Це стосується також положень (стандартів) бухгалтерською обліку (П(С)БО, норми яких застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (крім бюджетних установ), отже і малими підприємствами. Винятком є П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», що застосовується лише суб'єктами малого бізнесу [39].

Особливу увагу слід приділити Методичним рекомендаціям із застосування реєстрів бухгалтерського обліку» № 356 та Методичним рекомендаціям із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» № 422 [4, 6], Положенню про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку № 88 [38].

При вивченні системи рахунків бухгалтерського обліку потрібно мати План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 та План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого бізнесу.

В рамках вивчення цієї теми необхідно розглянути спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, як особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених Податковим кодексом з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності [25].

Пам'ятаємо про обмеження щодо діяльності: ФОП на 1-й групі не може займатися оптовим продажем або наданням побутових послуг; ФОП на 2-й групі не може надавати послуги неплатникам ЄП; юрособа на 3-й групі не може мати у статутному капіталі сукупну частку, що належить юрособам, які не є платниками ЄП, 25 % чи більше; на ЄП заборонено перебувати нерезидентам;

на 3 групі ЄП заборонено перебувати банкам, кредитним спілкам, ломбардам, лізинговим компаніям, довірчим товариствам, страховим компаніям, інвестиційним фондам та деяким іншим фінансовим установам, а також реєстраторам цінних паперів [57].

1.5 Тести

1. Поняття суб'єкта малого підприємництва визначено:

- а) Господарським кодексом;
- б) Митним кодексом;
- в) Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»;
- г) всі вище перелічені варіанти.

2. Суб'єктами мікропідприємництва є:

- а) фізичні (юридичні особи), зареєстровані як фізичні (юридичні) особи – підприємці із середньою кількістю працівників за звітний період не більше 10 осіб та річним доходом не більшим ніж 2 мільйони євро;
- б) фізичні особи, зареєстровані як фізичні особи – підприємці із середньою кількістю працівників за звітний період не більше 20 осіб та річним доходом не більшим ніж 5 мільйонів євро;
- в) фізичні особи, зареєстровані як фізичні особи – підприємці із середньою кількістю працівників за звітний період не більше 50 осіб та річним доходом не більшим ніж 10 мільйонів євро;
- г) інші варіанти.

3. Суб'єктами малого підприємництва є:

- а) фізичні (юридичні особи), зареєстровані як фізичні (юридичні) особи – підприємці із середньою кількістю працівників за звітний період не більше 10 осіб та річним доходом не більшим ніж 2 мільйони євро;
- б) фізичні особи, зареєстровані як фізичні особи – підприємці із середньою кількістю працівників за звітний період не більше 20 осіб та річним доходом не більшим ніж 5 мільйонів євро;
- в) фізичні (юридичні) особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні (юридичні) особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;
- г) інші варіанти.

4. Суб'єктами великого підприємництва є:

- а) є юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

б) фізичні особи, зареєстровані як фізичні особи – підприємці із середньою кількістю працівників за звітний період не більше 20 осіб та річним доходом не більшим ніж 5 мільйонів євро;

в) фізичні (юридичні) особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні (юридичні) особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку;

г) інші варіанти.

5. Критерієм віднесення підприємств до малих є:

а) чисельність працюючих; б) розмір прибутку;

в) обсяг валового доходу; г) кількість працюючих та розмір доходів від будь-якої діяльності за рік;

г) інші варіанти.

6. Суб'єкти малого підприємництва зобов'язані сплачувати :

а) єдиний податок;

б) фіксований сільськогосподарський податок;

в) окремі податки та платежі (податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість та ін.);

г) інші варіанти.

7. Скільки разів протягом звітного року приватний підприємець може перейти із загальної системи оподаткування на спрощену?

а) один раз протягом календарного року шляхом подання заяви до органу державної податкової служби не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу;

б) не обмежену кількість разів протягом календарного року шляхом подання заяви до органу державної податкової служби не пізніше ніж за календарних днів до початку наступного календарного кварталу;

в) жодного разу, це заборонено законодавством;

г) інші варіанти.

8. Платник єдиного податку третьої групи не отримувал доходів протягом 1 кварталу 2018 року. Чи зобов'язаний він подавати податкову декларацію за відсутності доходів?

а) так; б) ні.

9. Чи може фізична особа-приватний підприємець, який обрав другу групу платників єдиного податку, надавати послуги юридичним особам на спрощеній системі оподаткування: а) так; б) ні.

10. Чи може фізична особа-підприємець, що здійснює діяльність з організації, проведення азартних ігор бути платником єдиного податку: а) ні; б) так.

1.6 Практичні завдання

Задача 1.1. 1 березня 2018 року фізична особа зареєструвалася як суб'єкт підприємницької діяльності, стала на облік в ДФС та вести облік за спрощеною системою оподаткування. З якого терміну така фізична особа буде вважатися платником єдиного податку?

Задача 1.2. Які основні ставки податків використовуються суб'єктами малого бізнесу у 2018 р.:

1. ЄСВ — ? %;
2. Єдиний Податок ФОП 1 група — ? % від ПМПО;
3. Єдиний Податок ФОП 2 група — ? % від МЗП?
4. Єдиний Податок ФОП 3 група — ? % (3%+ПДВ) від доходу;
5. ВЗ — ? %
6. ПДФО — ? %

Задача 1.3. Надайте порядок обрахунку основних ставок податків, що використовуються суб'єктами малого бізнесу та ФОП на загальній системі оподаткування у 2018 р.:

Єдиний Податок ФОП 1 група — 176,20 грн. в місяць; ЄСВ — 819,06 грн/міс;

Єдиний Податок ФОП 2 група — 744,60 грн/міс.; ЄСВ «за себе» — 819,06 грн/міс.;

Єдиний Податок ФОП 3 група - від доходу 3% або 5%; ЄСВ «за себе» — 819,06 грн/міс.;

ФОП загальна система оподаткування:

ЄСВ «за себе» — 819,06 грн/міс.;

ВЗ — 1,5% від чистого прибутку;

ПДФО 18% від чистого прибутку;

ЄСВ — 22% від чистого прибутку, але не менше 22% від МЗП.

Задача 1.4. Навести основні положення методології та організації обліку, які враховуються при формуванні облікової політики малих підприємств.

Задача 1.5. Висвітлити облікову політику підприємства малого бізнесу шляхом опису (п. 6 розд. IV НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінзвітності») принципів оцінки статей звітності та методів обліку стосовно окремих статей звітності.

Орієнтовний перелік елементів, які можуть бути прописані в обліковій політиці, наведений у п. 2.1 розд. II Методичних рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 635.

Перелік посилань: [1-12, 23, 26, 28, 31, 33, 35, 37, 41, 42]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 2. ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Питання для обговорення

1. Єдині засади бухгалтерського обліку.
2. Загальне поняття про форми бухгалтерського обліку.
3. Вибір форми бухгалтерського обліку для малих підприємств.
4. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25 червня 2003 р. №422, призначення.
5. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку від 29.12.2000 р. №356, призначення.

2.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Варіанти ведення реєстрів бухгалтерського обліку згідно Методичних рекомендацій № 422.
2. Принцип заповнення Журналу обліку господарських операцій.
3. Принцип заповнення реєстрів бухгалтерського обліку за спрощеною формою бухгалтерського обліку.

2.3 Завдання для індивідуальної роботи

Орієнтовні теми рефератів:

1. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. №88.
2. Застосування рахунків спрощеного плану.
3. Бухгалтерський облік як інструмент фінансового управління.

Індивідуальні практичні завдання:

1. Розробити тестові завдання з теми (не менше 20 шт.).
2. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять теми.

2.4 Методичні вказівки по темі

В цій темі необхідно засвоїти, що під формою бухгалтерського обліку розуміють певну систему взаємопов'язаних між собою облікових реєстрів встановленої форми і змісту, що зумовлює послідовність і способи облікових записів. Також слід запам'ятати, що регулюючими документами щодо порядку застосування реєстрів бухгалтерського обліку є Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 та Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422 [4, 6].

При виборі форми бухгалтерського обліку потрібно врахувати, що реєстри бухгалтерського обліку, передбачені Методичними рекомендаціями № 422, побудовані на застосуванні спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку, а реєстри бухгалтерського обліку, передбачені Методичними рекомендаціями № 356 - на застосуванні загального Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Треба звернути увагу на те, що малі підприємства можуть використовувати наступні форми ведення бухгалтерського обліку: журнально-ордерну; журнал-головну; просту; спрощену, автоматизовану.

Журнально-ордерна форма бухгалтерського обліку регламентована Методичними рекомендаціями № 356, якими передбачено складання наступних реєстрів бухгалтерського обліку [4]:

- журнал 1. – «Облік грошових коштів та грошових документів»;
- журнал 2 – «Облік довгострокових та короткострокових позик»;
- журнал 3 – «Облік розрахунків, довгострокових та поточних зобов'язань»;
- журнал 4 – «Облік необоротних активів та фінансових інвестицій»;
- журнал 5– «Облік витрат»;
- журнал 6 – «Облік доходів і результатів діяльності»;
- журнал 7 – «Облік власного капіталу та забезпечення зобов'язань»;
- Відомість позабалансового обліку;
- Головна книга;
- Реєстр депонованої заробітної плати;
- Бухгалтерська довідка;
- Аркуш-розшифровка.

Використання простої і спрощеної форм бухгалтерського обліку рекомендовано Методичними рекомендаціями № 422 [6].

Треба звернути увагу, що основними умовами використання реєстрів бухгалтерського обліку для малих підприємств за цими рекомендаціями є:

1) суб'єкт підприємницької діяльності повинен належати до суб'єктів малого підприємництва відповідно до чинного законодавства або бути юридичною особою (крім бюджетних установ), яка не займається підприємницькою (комерційною) діяльністю;

2) такий суб'єкт може застосовувати як спрощений, так і загальний План рахунків бухгалтерського обліку;

3) такий суб'єкт повинен складати фінансову звітність відповідно до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затвердженого наказом Міністерством фінансів України № 39 від 25.02.2000 р [39].

У цій темі необхідно засвоїти, що проста форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами з незначним документообігом (кількістю господарських операцій за місяць не більше 100), що здійснюють діяльність із виконання не матеріаломістких робіт і послуг та передбачає використання Журналу обліку господарських операцій. Спрощена форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами, якщо не виконуються умови для застосування простої форми бухгалтерського обліку

(кількістю господарських операцій за місяць не більше 300) або за власним вибором суб'єкта господарювання. Вона передбачає узагальнення інформації про господарські операції в таких регістрах бухгалтерського обліку.

2.5 Тести

1. Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25 червня 2003 р. №422 призначені для:

а) ведення регістрів бухгалтерського обліку юридичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності будь-якої організаційно-правової форми та форми власності (крім банків) з ознаками малих підприємств;

б) ведення регістрів бухгалтерського обліку юридичними особами (крім бюджетних установ), що не займаються підприємницькою (комерційною) діяльністю;

в) ведення регістрів бухгалтерського обліку банками та бюджетними установами;

г) інший варіант відповіді.

2. Регістри бухгалтерського обліку складаються:

а) щомісячно;

б) щотижня;

в) щоквартально.

3. Документування господарських операцій, складання і зберігання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку здійснюється:

а) відповідно до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88 від 24.05.1995 р;

б) відповідно до Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку №356 від 29.12.2000р;

в) відповідно до Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами №422 від 25.06.2009р;

г) інший варіант відповіді.

4. Проста форма бухгалтерського обліку передбачає використання:

а) журналу обліку господарських операцій;

б) Книги обліку доходів і витрат;

в) регістрів бухгалтерського обліку майна;

г) оборотно-сальдової відомості.

5. Спрощена форма бухгалтерського обліку передбачає:

а) узагальнення інформації про господарські операції у регістрах бухгалтерського обліку (5-ти відомостях та оборотно-сальдовій);

б) узагальнення інформації про господарські операції у Книзі обліку доходів і витрат;

- в) узагальнення інформації про господарські операції у оборотно-сальдовій відомості;
- г) інший варіант відповіді.

6. Малі підприємства з незначною кількістю господарських операцій та не матеріаломісткими роботами і послугами облік ведуть за:

- а) простою формою;
- б) спрощеною формою;
- в) загальною формою;
- г) інший варіант відповіді.

7. Малим підприємствам, що виробляють готову продукцію, виконують матеріаломісткі роботи і послуги (мають більший обсяг документообороту) рекомендована:

- а) проста форма;
- б) спрощена форма;
- в) загальна форма;
- г) все вище перелічене.

8. Суб'єкти малого підприємництва самостійно вирішують чи застосовувати спрощений план рахунків активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій:

- а) так, спрощений план рахунків має рекомендаційний характер;
- б) ні, спрощений план рахунків має обов'язковий характер;
- в) інший варіант відповіді.

9. Малі підприємства для відображення фінансово-господарської діяльності можуть застосовувати:

- а) одночасно рахунки класів 8 «Витрати» і 9 «Витрати діяльності» (загального Плану рахунків);
- б) тільки рахунки класу 9 «Витрати діяльності» (загального Плану рахунків);
- в) тільки рахунки класу 8 «Витрати»;
- г) спрощений План рахунків бухгалтерського обліку;
- д) інший варіант відповіді.

10. Облік товарів, транспортно-заготівельних витрат і торгової націнки у спрощеному Плані рахунків ведеться:

- а) на рахунках 28 «Товари», 289 «Транспортно-заготівельні витрати», 285 «Торгова націнка»;
- б) на рахунках 20 «Виробничі запаси», 209 «Інші матеріали», 285 «Торгова націнка»;
- в) на рахунку 26 «Готова продукція»;
- г) інший варіант відповіді.

2.6 Практичні завдання

Задача 2.1. Вивчити Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 [5].

Визначити найменування регістрів бухгалтерського обліку відповідно до даного документу (табл. 2.2.1).

Таблиця 2.2.1 – Найменування та призначення регістрів у відповідності з Методичними рекомендаціями № 356 [5]

Номери		Найменування та призначення регістрів	Формат бланка
Журналів	Відомостей		
Облік грошових коштів та грошових документів			
1	-		
-	1.1.		
-	1.2.		
-	1.3.		
Облік довгострокових та короткострокових позик			
2	-		
Облік розрахунків, довгострокових та поточних зобов'язань			
3			
	3.1.		
	3.2.		
	3.3.		
	3.4.		
	3.5.		
	3.6.		
Облік необоротних активів та фінансових інвестицій			
4			
	4.1.		
	4.2.		
	4.3.		
Облік витрат			
5, 5А	-		
	-		
	-		
	-		
	5.1.		
Облік доходів і результатів діяльності			
6			
Облік власного капіталу та забезпечення зобов'язань			
7			
	7.1.		
	7.2.		
	7.3.		
-	8	Відомість позабалансового обліку	
-		Головна книга	
-		Реєстр депонованої заробітної плати	
-		Бухгалтерська довідка	
-		Аркуш-розшифровка	

Задача 2.2. Вивчити Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422 [6].

Визначити найменування реєстрів бухгалтерського обліку (табл. 2.2.2).

Таблиця 2.2.2 - Реєстри бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України № 422

Регістр бухгалтерського обліку	Розділ реєстра	Синтетичні рахунки	
		Загального плану рахунків*	Спрощеного плану рахунків
Відомість 1-м (додаток 3)			
Відомість 2-м (додаток 4)			
Відомість 3-м (додаток 5)			
Відомість 4-м (додаток 6)			
Відомість 5-м (додаток 7)			
Оборотно-сальдова відомість (додаток 8)			

Задача 2.3. Пояснити послідовність складання Журналу обліку господарських операцій, якщо суб'єкт малого підприємництва обрав просту форму бухгалтерського обліку. (Див. Додаток В).

Перелік посилань: [1-7, 15, 17, 19, 25, 27, 28, 35, 38]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ З ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

3.1 Питання для обговорення

1. Основні засоби, їх класифікація.
 2. Документальне оформлення наявності та руху основних засобів.
- Заповнення відомості форми № 4-М.

3. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів.
4. Облік надходження і вибуття основних засобів.
5. Облік амортизації основних засобів, їх ремонту, переоцінки та оренди.
6. Особливості обліку нематеріальних активів.

3.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Які особливості обліку основних засобів на малих підприємствах?
2. Як здійснюють документальне оформлення наявності та руху основних засобів?
3. В чому полягає облік надходження та вибуття основних засобів?
4. Яка відмінність в нарахуванні амортизації основних засобів, нематеріальних активів та необоротних малоцінних активів?
5. Назвати типові бухгалтерські проведення з обліку основних засобів та нематеріальних активів.

3.3 Завдання для індивідуальної роботи

Орієнтовні теми рефератів:

1. Методика організації аналітичного та синтетичного обліку основних засобів в умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
2. Облік основних засобів у сільськогосподарських підприємствах.
3. Облік нематеріальних активів на малих підприємствах: методологія і організація.

Індивідуальні практичні завдання:

3. Розробити тестові завдання з теми (не менше 20 шт.).
4. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять теми (не менше 10 слів).

3.4 Методичні вказівки по темі

Для вивчення понять і методологічних основ відображення в бухгалтерському обліку наявності і руху основних засобів та амортизації необхідно пригадати П(С)БО 7 «Основні засоби», відповідно до якого основні засоби — матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)» [39].

Також в цій темі слід звернутися до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», відповідно до якого активи — це ресурси, контрольовані

підприємством у результаті минулих подій, використання котрих, як очікується, призведе до отримання економічних вигід у майбутньому [39].

Необхідно пригадати критерії для визнання ОЗ:

- 1) контрольованість;
- 2) матеріальність;
- 3) строк корисного використання (експлуатації) понад рік або операційного циклу, якщо він довший за рік;
- 4) отримання в майбутньому економічних вигід від використання такого активу;
- 5) можливість достовірної оцінки;
- 6) призначення — використання в процесі виробництва чи постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій.

Слід приділити увагу критеріям малоцінності. Так, у п. 5.2 П(С)БО 7 зазначено: підприємства можуть самостійно встановлювати вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів. Опосередковано на це вказують п. 2.1 й абз. 1 п. 2.6 р. II Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства, затверджених наказом Міністерства України від 27.06.2013 р. № 635 [46].

При вивченні даної теми необхідно засвоїти таке поняття, як об'єкт ОЗ, під яким розуміється:

- закінчений пристрій з усіма пристосуваннями та приладдям до нього;
- конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій;
- відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового чи різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс — певну роботу лише в складі комплексу, а не самостійно;
- інший актив, який відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством/установою.

Особливу увагу слід приділити поняттю первісна вартість та її складовим елементам (це історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів).

Первісна вартість об'єкта ОЗ складається з таких витрат (п. 8 П(С)БО 7):

- суми, що сплачують постачальникам активів і підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);
- реєстраційні збори, державне мито й аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт ОЗ;
- суми ввізного мита;

- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) ОЗ (якщо вони не відшкодовуються підприємству/установі);
- витрати зі страхування ризиків доставки ОЗ;
- витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження ОЗ;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням ОЗ до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.

Зауважимо: до первісної вартості ОЗ, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень, не включаються фінансові витрати, за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 «Фінансові витрати» [39].

Визначення первісної вартості об'єкта ОЗ залежить від способу їх надходження на підприємство, зокрема, первісною вартістю для:

- придбаних та створених ОЗ є вартість їх придбання з урахуванням додаткових витрат, передбачених п. 8 П(С)БО 7;
- безоплатно отриманих ОЗ — справедлива вартість на дату отримання з урахуванням додаткових витрат, передбачених п. 8 П(С)БО 7 (п. 10 П(С)БО 7);
- ОЗ, унесених до статутного капіталу, — погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням додаткових витрат, передбачених п. 8 П(С)БО 7 (п. 10 П(С)БО 7);
- об'єктів, переведених до ОЗ із оборотних активів (запасів), — їх собівартість, визначена згідно з П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати» (п. 11 П(С)БО 7);
- ОЗ, отриманого в обмін на подібний об'єкт, — залишкова вартість переданого об'єкта ОЗ. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливу вартість, то первісною вартістю об'єкта ОЗ, отриманого в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта із включенням різниці до витрат звітного періоду (п. 12 П(С)БО 7);
- ОЗ, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, — справедлива вартість переданого немонетарного активу, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів або їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну (п. 13 П(С)БО 7) [39].

Розгляньте Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів № 561 [5] та Наказ Міністерства статистики України від 29.12.95 № 352 "Про затвердження типових форм первинного обліку" [36] для з'ясування послідовності документального оформлення наявності та руху основних засобів.

3.5 Практичне завдання

Задача 3.1. В наведеній таблиці 2.3.1 після опрацювання теми та вивчення основних понять відтворити кореспонденцію рахунків з обліку необоротних активів.

Таблиця 2.3.1 – Кореспонденція рахунків з обліку необоротних активів

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
Придбання основних засобів			
1.	Відображено вартість об'єкта основних засобів за договором		
2.	Одночасно відображено податковий кредит		
3.	Транспортні та інші витрати по придбанню об'єкта основних засобів		
4.	Одночасно відображений податковий кредит за даними витратами		
5.	Введений в експлуатацію придбаний об'єкт основних засобів		
6.	Зроблено оплату за придбаний об'єкт основних засобів		
Амортизація необоротних активів			
7.	Нараховано амортизацію необоротних активів виробничої діяльності		
8.	Нараховано амортизацію необоротних активів адміністративної		
9.	Відображено суму придбаних запасних частин для проведення ремонту		
10.	Одночасно відображений податковий кредит		
11.	Списано запасні частини на витрати звітного періоду		
12.	Відображено вартість ремонту, зробленого підрядною організацією		
13.	Одночасно відображений податковий кредит		
14.	Списано суми витрат на ремонт		
15.	Ліквідація основних засобів		
16.	Списано знос ліквідованого об'єкта основних засобів		
17.	Списано залишкову вартість ліквідованого об'єкта основних засобів		
18.	Списано залишкову вартість ліквідованого об'єкта основних засобів		
Дооцінка основних засобів			
19.	Збільшення вартості основних засобів на суму балансової вартості та амортизації		
20.	Дооцінка накопиченої амортизації		
Уцінка основних засобів			
21.	Відображено результат уцінки основних засобів на суму амортизації		
22.	Уцінка основних засобів на суму балансової вартості		
23.	Відображено результат уцінки основних засобів на суму балансової вартості		

Задача 3.2. Підприємство (платник податку на додану вартість та єдиного податку) придбало у січні 2018 р. монітор 23.8" LG 24MP58VQ-P вартістю 4999,00 грн (у т.ч. ПДВ). Витрати на доставку склали 96,00 грн (у т.ч. ПДВ). У січні даний об'єкт введений в експлуатацію. Навести бухгалтерські проведення (для різних умов придбання для). Також до кабінету директора придбаний міні-холодильник HANSA FM 050.4 вартістю 2999 грн. Здійснити кореспонденцію рахунків.

Задача 3.3. Пояснити послідовність складання Відомості 4-м (Див. Додаток В) [4].

Задача 3.4. ПП «Ліна», платник єдиного податку і неплатник ПДВ, займається швейним виробництвом. У грудні 2016 р. воно придбало швейну машину за 15000 грн і відразу ж ввело її в експлуатацію. З січня 2017 р. на вартість машини нараховується амортизація прямолінійним методом.

З урахуванням строку корисного використання — 5 років і ліквідаційної вартості, що дорівнює нулю, розрахувати щомісячну суму амортизації. Здійснити кореспонденцію рахунків.

Задача 3.5. ПП «Ліна», платник єдиного податку і неплатник ПДВ, займається швейним виробництвом. У грудні 2016 р. воно придбало швейну машину за 15000 грн і відразу ж ввело її в експлуатацію. З січня 2017 р. на вартість машини нараховується амортизація прямолінійним методом.

З урахуванням строку корисного використання — 5 років і ліквідаційної вартості, що дорівнює нулю, щомісячна сума амортизації становитиме $15000 : 5 : 12 = 250,00$ грн. У квітні 2017 р. ПП «Ліна» продає такі об'єкти ОЗ:

— вищезазначену швейну машину — за 14900 грн. З урахуванням нарахованої амортизації за січень — квітень 2017 р. її балансова вартість на момент продажу становитиме $15000,00$ грн — 4 місяці \times 250 грн = $15000,00$ грн — $1000,00$ грн = $14000,00$ грн;

— стіл для розкроювання тканини (первісна вартість — 2400 грн, балансова на момент продажу — 1230 грн, сума зносу — 1170 грн) — за 800 грн. Звичайна ціна такого столу — $1100,00$ грн;

— холодильник, що використовувався для зберігання продуктів у кімнаті для відпочинку персоналу та харчування (первісна вартість — 3000 грн, балансова на момент продажу — 1400 грн, сума зносу — 1600 грн), — за 1930 грн. Відобразити кореспонденцію рахунків.

Перелік посилань [1-7, 13, 15, 17, 18, 20, 25, 28, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 4. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

4.1 Питання для обговорення

1. Завдання організації обліку оборотних активів на малих підприємствах.
2. Класифікація, оцінка, визнання запасів.
3. Організація первинного документування операцій з надходження, зберігання та вибуття запасів.
4. Організація синтетичного обліку надходження, зберігання та вибуття запасів на підприємствах малого бізнесу.
5. Організація аналітичного обліку надходження, зберігання та вибуття запасів на підприємствах малого бізнесу.

4.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Послідовність організації обліку оборотних активів.
2. Первинний, поточний, підсумковий облік запасів.
3. Організація документування надходження запасів.
4. Інвентаризація запасів.
5. Порядок складання відомості 2-м.

4.3 Завдання для індивідуальної роботи

Орієнтовні теми рефератів:

1. Облік товарів і тари на підприємствах малого бізнесу.
2. Організація виявлення результатів інвентаризації згідно нових вимог.
3. Стан, проблеми та перспективи удосконалення обліку і контролю оборотних активів.
4. Удосконалення обліку та аналізу оборотних активів малих підприємств на основі ПЕОМ.

Індивідуальні практичні завдання:

1. Розробити тестові завдання з теми (не менше 20 шт.).
2. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять теми (не менше 10 слів).

4.4 Методичні вказівки по темі

В цій темі необхідно пам'ятати, що до оборотних активів підприємства належать ті види майнових цінностей, які повністю споживаються за один виробничий цикл. При цьому необхідно усвідомлювати, що елементи оборотного капіталу, вкладеного в поточні активи підприємства, постійно

переходять зі сфери виробництва у сферу обігу і знову повертаються у виробництво. Оборотними активами суб'єкта малого бізнесу є запаси, готова продукція, поточні біологічні активи, дебіторська заборгованість, поточні фінансові активи, гроші та їх еквіваленти, витрати майбутніх періодів.

Необхідно вивчити П(С)БО 9 «Запаси», яке визначає поняття і методологічні основи відображення в бухгалтерському обліку наявності і руху запасів, формування первісної вартості.

Так, первісною вартістю запасів, придбаних за плату, є їхня собівартість, яка складається з таких фактичних витрат:

- сум, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків;
- сум ввізного мита;
- сум непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству;
- транспортно-заготівельних витрат;
- інших витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою. До таких витрат зокрема, належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати підприємства на доопрацювання і підвищенням якісно технічних характеристик запасів.

Особливу увагу слід приділити методам оцінки запасів при їх вибутті [39]:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів (далі — ФІФО);
- нормативних затрат;
- ціни продажу.

Розгляньте типові бухгалтерські проведення господарських операцій з обліку виробничих запасів на малому підприємстві.

4.5 Практичне завдання

Задача 4.1. Відновити кореспонденцію рахунків для господарських операцій, що наведені в таблиці 2.4.1.

Таблиця 2.4.1 – Кореспонденція рахунків з обліку запасів

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Облік виробничих запасів та МШП		
2.	Придбання виробничих запасів та МШП		
3.	Попередня оплата:		
4.	Відображено суму передоплати за договором		
5.	Одночасно відображено податковий кредит		

Продовження таблиці 2.4.1

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
6.	Облік виробничих запасів та МШП		
7.	Придбання виробничих запасів та МШП		
8.	Попередня оплата:		
9.	Відображено суму передоплати за договором		
10.	Одночасно відображено податковий кредит		
11.	Відображені транспортні витрати		
12.	Одночасно відображено податковий кредит		
13.	Отримано виробничі запаси та МШП на склад		
14.	Списано податковий кредит		
15.	Відображено облік заборгованостей з ПДВ		
16.	Оплачено транспортні послуги		
17.	Наступна оплата:		
18.	Оприбутковано виробничі запаси та МШП		
19.	Одночасно відображений податковий кредит		
20.	Відображено транспортні витрати		
21.	Одночасно відображений податковий кредит		
22.	Оплачено вартість виробничих запасів, МШП і транспортні послуги		
23.	Витрата виробничих запасів та МШП		
24.	Списано виробничі запаси та МШП на виробництво, у випадку використання їх безпосередньо на виробництво		
25.	Списано виробничі запаси та МШП на адміністративні витрати		
26.	Відображено транспортні витрати		
27.	Облік готової продукції		
28.	Оприбутковано готову продукцію з виробництва на склад		
29.	Облік товарів		
30.	Отримано товари від постачальників		
26	Одночасно податковий кредит		

Задача 4.2. Пояснити складання відомості 2-м (Див. Додаток В) [4].

Задача 4.3. Платник податку на додану вартість та єдиного податку (гр. 3) придбав чорний тонер для ксероксів та принтерів, які знаходяться в офісі. Вартість 300 грн (у т.ч. ПДВ – 50 грн). Половину тонера витратили, заправивши картриджі офісної техніки. Залишок було передано на зберігання МВО. Ксерокс та принтери – МНМА. Здійснити кореспонденцію рахунків з обліку придбання та витрачання запасів, які споживаються в процесі експлуатації МНМА.

Задача 4.4. Для кожного терміну, наведеного у першому стовпчику таблиці 2.4.2 вибрати відповідне тлумачення, наведене у другому стовпчику (двох тлумачень для одного терміну бути не може).

Таблиця 2. 4.2 – Визначення до теми 4 [2, 4, 7]

№	Термін	№ Л	Тлумачення	Л
1	Запаси		очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію	А
2	Чиста вартість реалізації запасів		Активи, які: утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції (робіт, послуг), управління	Б
3	Готова продукція		Первинний документ, який застосовують для обліку матеріальних цінностей, що надходять від постачальників на склад підприємства, організації, установи (використовують для кількісно-сумового обліку цінностей)	В
4	Прибутковий ордер		Продукція (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), що повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), відповідає технічним умовам і стандартам, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад	
5	Лімітно-забірна картка		Застосовується для обліку руху матеріалів на складі за кожним сортом, видом та розміром, заповнюється на кожний номенклатурний номер матеріалу і ведеться МВО	
6	Картка складського обліку матеріалів		Використовується для оформлення відпуску матеріалів, що систематично витрачаються при виготовленні продукції, а також для поточного контролю за додержанням встановлених лімітів відпуску матеріалів на виробничі потреби та є виправдувальним документом для списання ТМЦ зі складу	
7	Матеріальний звіт		Використовується для обліку руху ТМЦ в середині підприємства та їх відпуску господарствам свого підприємства, що розташовані за межами його території, а також стороннім організаціям	
8	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів		Застосовується в будівельних організаціях у тих випадках, коли матеріально відповідальною особою є начальник дільниці (виконавець робіт), складаються МВО тільки у кількісному виразі та в одному примірнику і подаються до бухгалтерії по закінченню місяця	К
9	Акт про приймання матеріалів		Метод оцінки вибуття запасів за цінами перших закупівель. Ґрунтується на припущенні, що запаси, які надійшли першими, першими й вибувають (first-in, first-out method)	Л
10	ФІФО		Застосовується для оформлення приймання матеріальних цінностей, які мають кількісні та якісні розбіжності з даними супровідних документів постачальника; складається також при прийманні матеріалів, які прибули без документів	М

Задача 4.5. Витрати сільгоспприємства (гр. 4 ЄП) з вирощування саду до моменту введення його в експлуатацію (вартість садівничого матеріалу, зарплата з нарахуваннями працівників, послуги інших організацій, загальновиробничі витрати) склали 450 000 грн., окрім того ПДВ — 40 000 грн.

Витрати, понесені після введення саду в експлуатацію на обслуговування саду, збирання продукції та транспортування її до пункту зберігання в перший рік збирання врожаю (витрати отрутохімікатів, добрив, амортизація саду, послуги інших організацій, зарплата з нарахуваннями працівників, загальновиробничі витрати) склали 70 000 грн., окрім того ПДВ — 6 200 грн. Відповідно до облікової політики підприємства сільгосппродукція при первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. На момент збирання сільгосппродукції її справедлива вартість, зменшена на очікувані витрати на місці продажу, склала 100 000 грн. Здійснити кореспонденцію рахунків.

Перелік посилань [1-7, 13, 15, 18, 25, 28, 33, 35, 36, 37, 38, 39]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 5. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

5.1 Питання для обговорення

1. Економічний зміст кругообігу грошових коштів.
2. Завдання обліку кругообігу грошових коштів.
3. Послідовність організації облікового процесу грошових коштів та розрахунків.
4. Мета та основні завдання організації обліку грошових коштів та розрахунків.
5. Організація документування обліку грошових коштів та розрахунків.
6. Організація інвентаризації каси.
7. Організація обліку безготівкових коштів.

5.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Організація обліку грошових коштів у касі та на рахунках у банку.
2. Порядок ведення касових операцій в національній валюті.
3. Порядок установлення ліміту каси підприємства.
4. Визнання, оцінка та класифікація дебіторської заборгованості.
5. Особливості організації обліку дебіторської заборгованості.
6. Організація документування операцій з дебіторською заборгованістю.
7. Послідовність організації обліку розрахунків з підзвітними особами.

5.3 Завдання для індивідуальної роботи

Орієнтовні теми рефератів:

1. Економічна сутність грошових коштів і розрахунків.
2. Теоретичні основи обліку касових і розрахункових операцій.
Організація бухгалтерського обліку касових операцій і безготівкових розрахунків
3. Організація обліку грошових коштів у касі та на рахунках у банку, блок-схема послідовності організації їх облікового процесу.
4. Перспективи удосконалення обліку і контролю грошових коштів та розрахунків.
5. Організація безготівкових розрахунків та шляхи їх удосконалення.
6. Шляхи вдосконалення обліку зобов'язань.

Індивідуальні практичні завдання:

1. Розробити тестові завдання з теми (не менше 20 шт.).
2. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять теми (не менше 10 слів).

5.4 Методичні вказівки по темі

В цій темі потрібно вивчити вимоги Постанови ПНБ від 29 грудня 2017 року № 148 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», яке визначає порядок ведення касових операцій в національній валюті України підприємствами (підприємцями), а також окремі питання організації роботи з банками готівкою [40].

Особливу увагу слід приділити розрахунку ліміту залишку готівки в касі (граничний розмір суми готівки, яка може залишатися в касі в неробочий час).

Слід зрозуміти, що встановлення ліміту каси проводиться підприємствами самостійно на підставі розрахунку встановлення ліміту залишку готівки в касі, який підписується головним (старшим) бухгалтером та керівником підприємства (або уповноваженим ним особою). Враховується термін здачі підприємством готівкової виручки (готівки) для її зарахування на рахунки в банках, визначений відповідним договором банківського рахунку. Для кожного підприємства та його відокремленого підрозділу складається окремий розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі. Встановлений ліміт каси затверджується внутрішніми наказами (розпорядженнями) підприємства. Встановлений з урахуванням прогнозних розрахунків ліміт каси в двотижневий термін після закінчення перших трьох місяців їх роботи переглядається за фактичними показниками діяльності. Ліміт каси підприємства встановлюють на підставі розрахунку середньоденного надходження готівкових грошей до кас або їх середньоденної видачі з каси за рішенням керівника підприємства або уповноваженої ним особи.

Також в цій темі необхідно засвоїти порядок безготівкової форми переказу грошових коштів з банківських рахунків однієї юридичної особи на

рахунки іншої на підставі розрахункових документів та правила використання під час здійснення розрахункових операцій таких видів платіжних інструментів: меморіальний ордер; платіжне доручення; платіжне вимога-доручення; платіжна вимога; розрахунковий чек; акредитив; інкасове доручення (розпорядження).

При вивченні цієї теми слід уявити, що методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість і її розкриття у фінансовій звітності регламентовані П(С)БО 10 [39], відповідно до якого дебіторська заборгованість - це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторами є юридичні і фізичні особи, які в результаті минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

5.5 Практичне завдання

Задача 5.1. Відновити кореспонденцію рахунків для господарських операцій, що наведені в таблиці 2.5.1

Таблиця 2.5.1 – Кореспонденція рахунків з обліку грошових коштів

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
Облік грошових коштів у касі			
1.	Оприбутковано кошти від продажу товарів (робіт, послуг)		
2.	Видано суму підзвітній особі		
3.	Оприбутковано суму, яка повернута підзвітною особою		
4.	Отримана з банку до каси сума грошових коштів		
5.	Повернута з каси до банку сума грошових коштів		
6.	Оплачено товари (роботи, послуги) з каси		
7.	Виплачено заробітну плату з каси		
Облік коштів на рахунку в банку			
8.	Отримано виручку від продажу товарів (робіт, послуг)		
9.	Отримані безоплатно кошти		
10.	Отримано позику		
11.	Отримано переоплату податків, зборів на соціальні заходи		
12.	Оплачено капітальні витрати на основні засоби		
13.	Погашено позику		
14.	Оплачено товари (роботи, послуги) постачальникам і підрядчикам		
15.	Оплачено податки, збори на соціальні заходи		

Задача 5.2. Для кожного терміну, наведеного у першому стовпчику таблиці 2.5.2, вибрати відповідне тлумачення, наведене у другому стовпчику (двох тлумачень для одного терміну бути не може).

Таблиця 2.5.2 – Визначення до теми 7 [6, 7, 8]

№	Термін	№-Л	Тлумачення	Л
1	2	3	4	5
1	Каса підприємства		Банківський поточний рахунок, на якому обліковуються операції за платіжними картками	А
2	Поточний рахунок		Операції підприємств (підприємців) між собою та з фізичними особами, що пов'язані з прийманням і видачею готівки під час проведення розрахунків через касу з відображенням цих операцій у відповідних книгах обліку	Б
3	Акредитив		Документ установленої форми, що застосовується відповідно до законодавства України для відображення руху готівки, форму установлену Державною податковою адміністрацією України	В
4	Звіт касира		Книга, що застосовується для обліку готівки та сплачених документів	Г
5	Готівкова виручка (виручка)		Сума фактично одержаних готівкових коштів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і позареалізаційні надходження	Д
6	Касові операції		Прошнурована і належним чином зареєстрована в органах державної податкової служби України книга, що містить щоденні звіти, які складаються на підставі відповідних розрахункових документів щодо руху готівкових коштів, товарів (послуг)	Ж
7	Книга обліку доходів і витрат		Це документ, який передається касиром підприємства в бухгалтерію, і представляє собою відривний листок касової книги з додатком прибуткових та видаткових касових документів	З
8	Книга обліку виданих та прийнятих старшим касиром		Доручення банку покупця банку постачальника провести оплату за відвантажену продукцію, товар, надані послуги на підставах, обумовлених в цьому дорученні	К
9	Книга обліку розрахункових операцій (КОРО)		Приміщення або місце, призначене для здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі та зберігання готівкових коштів, інших цінностей і касових документів	Л
10	Готівка (готівкові кошти)		Грошові знаки національної валюти України - банкноти і монети, у тому числі обігові, пам'ятні та ювілейні монети, які є дійсними платіжними засобами	М

Задача 5.3. Відновити кореспонденцію рахунків для господарських операцій, що наведені в таблиці 2.5.3.

Таблиця 2.5.3 – Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками і з оплати праці

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1.	Нараховано єдиний податок		
2.	Списано єдиний податок на фінансові результати		
3.	Сплачено єдиний податок		
4.	Утриманий із заробітної плати податок з доходів громадян		
5.	Видані з каси кошти підзвітним особам на відрядження і придбання виробничих запасів		
6.	Оприбутковано придбані підзвітною особою запаси		
7.	Відображений одночасно податковий кредит		
8.	Віднесено витрати на відрядження адмін.персоналу		
9.	Повернуто недовикористані підзвітними особами кошти		
10.	Утримані з заробітної плати суми не повернуті вчасно		
Розрахунки з постачальниками (у випадку попередньої оплати)			
11.	Перераховано передоплату за товари, роботи, послуги		
12.	Відображено податковий кредит по ПДВ		
13.	Отримано матеріали від постачальника на склад		
14.	Отримані МШП від постачальника на склад		
15.	Отримано товари від постачальника на склад		
16.	Зроблено роботи, послуги підрядником		
17.	Списано податковий кредит по ПДВ		
18.	Відображено залік заборгованості за оплачені товари, роботи, послуги		
19.	Отримано матеріали від постачальника на склад		
20.	Отримані МШП від постачальника на склад		
21.	Отримано товари від постачальника на склад		
22.	Зроблено роботи, послуги підрядником		
23.	Відображено податковий кредит по ПДВ		
24.	Перераховано оплату за товари, роботи, послуги	68	31

Задача 5.4. Проаналізувати Наказ про порядок розрахунку ліміту каси ТОВ «Успішний бізнес», надати свої пояснення та перелік чинної нормативно-правової бази щодо встановлення ліміту каси.

Таблиця 2.5.4 - Наказ ТОВ «Успішний бізнес» про порядок розрахунку ліміту каси

ТОВ «Успішний бізнес»			
01.02.2018	М. Чернігів	№21	
Про порядок рохрахунку ліміту каси			
НАКАЗУЮ:			
<p>1 На підставі п. 50 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління НБУ від 29.12.17 р. № 148 (далі — <i>Положення про касові операції</i>) встановити ліміт каси, з огляду на розрахунок середньоденного надходження готівки до каси.</p> <p>2 У розрахунку брати до уваги готівкові надходження за будь-які три місяці з останніх дванадцяти, що передують даті затвердження показника ліміту.</p> <p>3 Зберігати в касі готівку тільки в межах установленого ліміту. Понадлімітну виручку здавати в банк не пізніше наступного робочого дня підприємства.</p> <p>4 Відповідальним за підрахунок ліміту каси призначити касира Світличну Світлану Сергіївну. Контроль за виконанням наказу покласти на головного бухгалтера Петренко Петра Петровича.</p>			
Виконання наказу покласти на головного Петренко Петра Петровича			
Директор			
З наказом ознайомлені	01.02.2018	Світлична С.С.	
	01.02.2018	Петренко П.П.	

Перелік посилань [1-7, 13, 15, 18, 25, 28, 33, 35, 36, 37, 38, 39]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 6. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

6.1. Питання для обговорення

1. Складові та порядок формування власного капіталу на підприємствах малого бізнесу.
2. Порядок зміни розміру зареєстрованого (статутного) капіталу.
3. Особливості відображення операцій з обліку формування та змін власного капіталу в умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

4. Особливості організації обліку статутного капіталу.
5. Організація документування операцій з статутним капіталом.

6.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Яка структура власного капіталу?
2. Що таке зареєстрований капітал підприємства?
3. Які є джерела формування статутного капіталу?
4. За виконання яких умов розмір статутного капіталу може бути змінено?
5. Як організовано аналітичний облік власного капіталу на малих підприємствах?

6.3 Завдання для індивідуальної роботи

Теми рефератів:

1. Статутний капітал малих підприємств як основа їх фінансової діяльності.
2. Аналіз статутного капіталу як основного джерела фінансування підприємств.
3. Призначення та механізм формування статутного капіталу малих підприємств.

Індивідуальні практичні завдання:

1. Розробити тестові завдання з теми (не менше 20 шт.).
2. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять теми (не менше 10 слів).

6.4 Методичні вказівки по темі

Під час вивчення даної теми необхідно пригадати, що для обліку власного капіталу спрощеним Планом рахунків передбачено використання рахунку 40 „Власний капітал”, до якого рекомендуються субрахунки:

- 401 „Статутний (пайовий) капітал”
- 402 „Додатковий капітал”
- 403 „Резервний капітал”
- 404 „Неоплачений капітал”
- 405 „Вилучений капітал”.

Особливу увагу слід приділити складанню „Відомості 5-М обліку власного капіталу” (розділ IV), в якій малі підприємства обліковують власний капітал. Початкова величина статутного капіталу, яка дорівнює вартості майна (основних засобів, матеріалів, сировини, товарів, нематеріальних активів) та коштів, які повинні внести засновники малого підприємства, відображається як зобов'язання учасників. Саме ця загальна сума за кредитом рахунку 401

"Статутний капітал" є початковою величиною, яка відображається у "Відомості 5-м обліку власного капіталу" (розділ IV) як сальдо за згаданим рахунком.

Необхідно пригадати, що фактичне внесення коштів засновниками відображається у кореспонденції рахунків дебет 30 або 31, і кредит 68 – у залежності від того, надійшли кошти готівкою чи у безготівковому порядку, та дебет 10 або 20, і кредит 68 – при надходженні від засновників основних засобів чи товарно-матеріальних цінностей.

Необхідно усвідомити, що одним з важливих питань обліку формування статутного капіталу малих підприємств є дотримання засновниками строків внесення коштів чи майна у статутний капітал, оскільки за несвоєчасне внесення законодавством передбачені фінансові санкції у розмірі 10 відсотків із розрахунку на рік. Фактичну дату внесення коштів у погашення заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу визначають за виписками банку, касовою книгою чи актом приймання-передачі.

При вивченні даної теми потрібно мати на увазі, що аналітичний облік капіталу ведеться в розрізі видів капіталу. Також необхідно вивчити кореспонденцію рахунків з обліку капіталу на підприємствах малого бізнесу.

6.5 Практичні завдання

Задача 6.1. Відновити кореспонденцію рахунків для господарських операцій, що наведені у таблиці 2.6.1.

Таблиця 2.6.1 – Кореспонденція рахунків з обліку капіталу

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1.	Внесено до статутного капіталу грошові кошти		
2.	Внесено до статутного капіталу основні засоби, нематеріальні активи		
3.	Внесено до статутного капіталу виробничі запаси, МШП		
4.	Збільшено розмір статутного капіталу за рахунок прибутку		
5.	Відображено суму уцінки основних засобів		
6.	Відображено суму дооцінки основних засобів		
7.	Збільшено розмір резервного капіталу за рахунок прибутку		
8.	Використано кошти резервного капіталу на збільшення статутного капіталу		
9.	Використано кошти резервного капіталу на погашення збитків		

Задача 6.2. Чи включаються в дохід фізособи суми доходу у вигляді майнового і немайнового внеску до статутного фонду юрособи - емітента корпоративних прав в обмін на такі права?

Чи виступає в даному випадку підприємство - емітент корпоративних прав податковим агентом в частині повідомлення органів ДФС про такі доходи?

Чи зобов'язане дане підприємство відобразити такі суми у формі №1ДФ? Якщо – так, з якою ознакою? Пояснити керуючись нормами чинного законодавства.

Задача 6.3. Чи призводить повернення учаснику підприємства його внеску у статутний капітал до зростання власного капіталу підприємства? Чи виникає в даному випадку дохід, який би оподатковувався єдиним податком? Пояснити керуючись нормами чинного законодавства.

Задача 6.4. Чи може юрособа, у якої статутний фонд дорівнює нулю і яка має одного або декілька засновників – юридичних осіб, що не є платниками єдиного податку, застосовувати спрощену систему оподаткування? Пояснити керуючись нормами чинного законодавства.

Задача 6.5. Пояснити порядок заповнення «Відомості 5-м, Розділ IV «Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів» (Див. Додаток В.)

Перелік посилань [1-7, 13, 15, 18, 25, 28, 33, 35, 36, 37, 38, 39]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 7. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПРАЦІ, ЇЇ ОПЛАТИ, РОЗРАХУНКІВ ЗА ІНШИМИ ВИПЛАТАМИ

7.1 Питання для обговорення

1. Загальні засади організації оплати праці.
2. Нормативне забезпечення обліку праці та її оплати.
3. Організація обліку оплати праці та розрахунків з працівниками.
4. Організація обліку виплат працівникам за невідпрацьований час.
5. Організація обліку відпусток.
6. Нарахування та сплата єдиного внеску.
7. Податок на доходи фізичних осіб: загальні принципи обчислення.
8. Документальне оформлення виплати заробітної плати.

7.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Визначення заробітної плати, її структура, складові.
2. Вирахування із заробітної плати та нарахування.

7.3 Завдання для індивідуальної роботи

Орієнтовні теми рефератів:

1. Фінансування лікарняних.

2. Порядок розрахунку середньої зарплати.
3. Стимулювання праці робітників на малому підприємстві.

Індивідуальні практичні завдання:

1. Розробити тестові завдання з теми 8 (не менше 20 шт.).
2. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять з теми 8 (не менше 10 слів).

7.4 Методичні вказівки по темі

Вивчення цієї теми необхідно розпочати з нагадування основних положень законодавчого документа, що визначає економічні, правові і організаційні основи оплати праці працівників, що знаходяться в трудових відносинах з підприємством - Закону України «Про оплату праці», відповідно до якого заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, в грошовому виразі, що за трудовою угодою власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану роботу.

У цій темі необхідно засвоїти процес нарахування і виплати заробітної плати персоналу підприємства. Слід пригадати, що з 01.01.2018 р. встановлено мінімальну заробітну плату у місячному розмірі — 3723 грн., тож мінімальний страховий внесок у 2018 році буде становити 819,06 грн. З 2018 року ЄСВ буде дорівнюватися 15 розмірам мінімальної зарплати (у 2018 році - 55 845 грн). Відповідно максимальна сума ЄСВ у 2018 р. — 12 285,9 грн.

Розмір мінімального страхового внеску з 1 січня 2018 року становитиме 819,06 грн (3723 грн x 22%).

Треба звернути розібратися, що є базою нарахування ЄСВ у 2018 році.

І у 2018 році (згідно зі ст. 8 Закону про ЄСВ), якщо база нарахування ЄСВ найманих працівників менша за розмір встановленої мінімальної заробітної плати за звітний період, то роботодавець зобов'язаний донарахувати ЄСВ до мінімального страхового внеску.

Особливу увагу слід приділити розміру ПСП і граничному розміру доходу для її застосування.

7.5 Практичне завдання

Задача 7.1. Працівнику за основним місцем роботи встановлено оклад 2000,00 грн і жодних інших виплат він отримувати не повинен.

Чи повинен роботодавець, при умові, що працівник відпрацював повний місяць і виконав норму робочого часу нарахувати йому зарплату за січень 2018 р. у розмірі мінімальної заробітної плати 3723,00 грн.?

Яка сума нарахованої зарплати (3723,00 грн. чи 2000 грн.) буде базою для нарахування ЄСВ?

Задача 7.2. Працівнику за сумісництвом встановлено оклад 1861,50 грн і жодних інших виплат він не отримує. За загальними правилами сумісництво

передбачає роботу у вільний від основної роботи час. Тому переважно сумісник норму робочого часу за неосновним місцем роботи не виконує, а оплата його праці відбувається пропорційно фактично відпрацьованому часу. Але за нормами ст. 3-1 Закону про оплату праці, пропорційно йому має нараховуватися мінімальна зарплата, а не оклад (оскільки мінімальна зарплата є більшою за оклад) .

Чи повинен роботодавець нарахувати йому зарплату за січень 2018 р. у розмірі мінімальної заробітної плати 3723,00 грн.?

Яку суму ЄСВ сплатить роботодавець?

Задача 7.3. Працівникові нараховано мінімальну зарплату за місяць в розмірі 3723,00 грн. Яку суму заробітної плати отримає працівник на руки у січні 2018 р.?

Задача 7.4. Працівник звільнився за власним бажанням 20 січня 2018 року. За відпрацьований період йому нараховані 2200 грн. Заяву на отримання податкової соціальної пільги згідно пп. 169.1.1 ПКУ працівник подав роботодавцю завчасно.

Чи застосовується в даному випадку податкова соціальна пільга?

Перевірити правильність обрахунку суми, що належить виплатити працівнику:

1. податок на доходи фізичних осіб: $(2200 - 881) \times 18\%$ (ставка податку на доходи фізичних осіб) = 237,42 грн.

2. військовий збір: $2200 \times 1,5\%$ (ставка військового збору) = 33 грн.

3. єдиний внесок: $2200 \times 22\%$ (ставка ЄСВ) = 484 грн. При звільненні працівника єдиний внесок нараховується за ставкою 22 % на фактично нараховану заробітну плату незалежно від її розміру, але з урахуванням максимальної величини бази нарахування.

Утримання – 270,42 грн (237,42 грн + 33 грн).

До виплати працівникові – 1929,58 грн (2200 грн – 237,42 грн – 33 грн).

Задача 7.5 Відновити кореспонденцію рахунків з обліку оплати праці для операцій, що представлені в таблиці 2.7.1.

Таблиця 2.7.1 – Кореспонденція рахунків з оплати праці

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Нараховано заробітну плату виробничому персоналу		
2	Нараховано заробітну плату адміністративному персоналу		
3	Утримані із заробітної плати прибутковий податок та збори на соціальні заходи		
4	Отримано кошти з банку на виплату заробітної плати		
5	Виплачено заробітну плату		
6	Депонована неодержана в строк заробітна плата		
7	Повернута в банк депонована заробітна плата		

Перелік посилань [2, 4, 5, 13, 15, 17, 18, 25, 28, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 53]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 8. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

8.1 Питання для обговорення

1. Організація первинного обліку доходів, витрат і фінансових результатів.
2. Організація синтетичного й аналітичного обліку доходів, витрат і фінансових результатів.
3. Класифікація доходів, їх визнання.
4. Первинні носії інформації для організації обліку доходів і витрат малого підприємства.
5. Особливості складання фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва за П(С)БО №25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

8.2 Питання для самостійного опрацювання та самоперевірки

1. Графіки документування в обліковому процесі доходів, витрат і фінансових результатів.
2. Організація облікових номенклатур в обліковому процесі доходів, витрат і фінансових результатів.

8.3 Завдання для індивідуальної роботи

Основні теми рефератів:

1. Доходи підприємства та їх структура.
2. Витрати малого підприємства.
3. Методика і організація обліку та аналізу доходів і витрат діяльності малого підприємства.

Індивідуальні практичні завдання:

1. Розробити тестові завдання з теми (не менше 20 шт.).
2. Скласти кросворд з основних ключових термінів і понять теми (не менше 10 слів).

8.4 Методичні вказівки по темі

В цій темі необхідно звернутися до загальних положень П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 15 «Доходи».

Згідно Спрощеному плану рахунків на рахунку облік та узагальнення інформації про накладні виробничі витрати на організацію та управління виробництвом, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування ведеться на рахунку 91 «Загальноновиробничі витрати».

Облік та узагальнення інформації про інші витрати операційної діяльності та інші витрати діяльності, а також обліковуються належна до

сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів (обов'язкових платежів) ведеться на рахунок 96 «Інші витрати».

Суми по рахунках 91 та 96 знаходять відображення в відомості 5-м. Облік витрат на виробництво ведеться відомості 5-м (рахунок 23 «Виробництво»).

Зазначені розділи відомості 5-м складаються на підставі первинних документів з витрати матеріалів, нарахування заробітної плати, розрахунків амортизації основних засобів, розрахунків відрахувань на соціальні заходи, розрахунків розподілу витрат за видами продукції (робіт, послуг), приймально-здавальним накладним на здачу готової продукції на склад, актів про виконані роботи або надані послуги та інших документів, що підтверджують витрати підприємства.

Для обліку доходів та фінансових результатів малі підприємства можуть застосовувати відомість 5-м (рахунки 44 «Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)», 70 «Доходи», 79 «Фінансові результати»). Підставою для записів є: рахунки-фактури, податкові накладні, виписки банку, касові звіти, договори, митні декларації і т. ін. Сальдо за рахунком 79 «Фінансові результати» списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)» і вже за цим рахунком підводиться підсумок і виводиться загальний фінансовий результат.

8.5 Практичне завдання

Задача 8.1. Відновити кореспонденцію рахунків з обліку витрат на виробництво для операцій, що представлені в таблиці 2.8.1 (з використанням спрощеного плану рахунків).

Таблиця 2.8.1 – Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
Облік матеріальних витрат			
1.	Списано виробничі запаси на виробництво, у випадку використання їх безпосередньо на виробництво		
2.	Списано виробничі запаси на адміністративні витрати		
Облік витрат на оплату праці			
3.	Нараховано заробітну плату виробничому персоналу		
4.	Нараховано заробітну плату адміністративному персоналу		
Облік амортизації			
5.	Нараховано амортизацію необоротних активів виробничої діяльності		
6.	Нараховано амортизацію необоротних активів адміністративної діяльності		
Облік інших операційних витрат			
7.	Нараховано обов'язкові платежі		
8.	Списано обов'язкові платежі на фінансові результати		
Облік інших витрат			
9.	Нараховано відсотки за кредит		
10.	Списано відсотки за кредит на фінансові результати		

Задача 8.2. Відновити кореспонденцію рахунків з обліку доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) для операцій, що представлені в таблиці 2.8.2 (з використанням спрощеного плану рахунків).

Таблиця 2.8.2 – Кореспонденція рахунків з обліку доходів від реалізації

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
Попередня оплата			
1.	Отримано оплату за продукцію до відвантаження		
2.	Відображено доход від реалізації		
3.	Відображено суму податкового зобов'язання		
4.	Списано собівартість реалізованої продукції після відвантаження		
5.	Списано суму податкового зобов'язання		
6.	Собівартість реалізованої продукції віднесено на фінансові результати		
7.	Списано чистий доход від реалізації продукції		
Наступна оплата			
8.	Виставлено рахунок покупцю на суму договірної ціни, включаючи ПДВ		
9.	Відображена окремо сума податкового зобов'язання		
10.	Списано собівартість відвантаженої продукції		
11.	Надійшла оплата за відвантаженою продукцію		
12.	Собівартість реалізованої продукції віднесено на фінансові результати		
13.	Списано чистий дохід від реалізації продукції		

Задача 8.3. Відновити кореспонденцію рахунків з обліку фінансових результатів для операцій, що представлені в таблиці 2.8.3 (з використанням спрощеного плану рахунків).

Таблиця 2.8.3 – Кореспонденція рахунків з обліку фінансових результатів

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1.	Списані на фінансові результати витрати на виробництво		
2.	Списана на фінансові результати собівартість реалізованої продукції		
3.	Списаний на фінансові результати доход від реалізації продукції (робіт, послуг)		
4.	Відображено суму прибутку		
5.	Відображено суму збитку		

Задача 8.4 Навести витяг з власно розробленого Наказу «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику на 200_ рік» для відображення поточних операцій з обліку доходів і витрат, пов'язаних з основною діяльністю малого підприємства.

Задача 8.5. Керуючись нормами чинного законодавства пояснити порядок сплати єдиного податку суб'єктами малого підприємництва 1-3 гр. (табл.2.8.4).

Таблиця 2.8.4 – Оподаткування у 2018 році

Мінімальна заробітна плата	з 01.01.2018 р.	3723,00
ФОП – перша група		
ЄСВ «за себе» для пенсійного стажу	22% від мінімальної з/п	819,06
Єдиний податок	В межах 10% від прожиткового мінімуму працездатної особи	
Розрахунок ЄП	10% від ПМПО (1762,00 грн)	176,2
Разом за місяць	ЄСВ+ЄП	995,26
ФОП – друга група		
ЄСВ «за себе» для пенсійного стажу	22% від мінімальної з/п	819,06
Єдиний податок	20% від мін з/п	744,60
Разом за місяць	ЄСВ+ЄП	1563,66
ФОП – третя група		
ЄСВ «за себе» для пенсійного стажу	22% від мінімальної з/п	819,06
Єдиний податок	5% (3% + ПДВ) від доходу	
Разом за місяць	ЄСВ+ЄП	

Перелік посилань [1-7, 13, 15, 17, 18, 25, 28, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 49, 53]

З ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ОХОПЛЮЮТЬ ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК (ІСПИТ)

1. Характеристика суб'єктів малого підприємництва згідно законодавства України.
2. Мета і принципи державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні.
3. Організація бухгалтерського обліку на малих підприємствах.
4. План рахунків бухгалтерського обліку та особливості його застосування малими підприємствами.
5. Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
6. Предмет, об'єкт організації обліку на малих підприємствах.
7. Принципи організації бухгалтерського обліку.
8. Методичні прийоми організації бухгалтерського обліку.
9. Регламентация ведення бухгалтерського обліку і складання звітності на основі національних стандартів.
10. Вибір підприємством альтернативних форм і методів обліку.
11. Єдині засади бухгалтерського обліку.
12. Загальне поняття про форми бухгалтерського обліку.
13. Вибір форми бухгалтерського обліку для малих підприємств.
14. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 25 червня 2003 р. №422, призначення.
15. План рахунків для малих підприємств.
16. Основні засоби, їх класифікація.
17. Документальне оформлення наявності та руху основних засобів. Заповнення відомості форми № 4-М.
18. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів.
19. Облік надходження і вибуття основних засобів.
20. Облік амортизації основних засобів, їх ремонту, переоцінки та оренди.
21. Особливості обліку нематеріальних активів.
22. Завдання організації обліку оборотних активів на малих підприємствах.
23. Класифікація, оцінка, визнання запасів.
24. Організація первинного документування операцій з надходження, зберігання та вибуття запасів.
25. Організація синтетичного обліку надходження, зберігання та вибуття запасів на підприємствах малого бізнесу.
26. Організація аналітичного обліку надходження, зберігання та вибуття запасів на підприємствах малого бізнесу.
27. Організація обліку коштів, розрахунків і фінансових інвестицій.
28. Послідовність організації обліку оборотних активів.
29. Первинний, поточний, підсумковий облік запасів.

30. Організація документування надходження запасів.
31. Інвентаризація запасів.
32. Порядок складання відомості 2-м.
33. Правові та організаційні основи оплати праці на малому підприємстві.
34. Системи та форми оплати праці.
35. Облік особового складу, відпрацьованого часу та виробітку працівників.
36. Техніка нарахування заробітної плати та інших виплат.
37. Розрахунок утримань із заробітної плати.
38. Нарахування та сплата єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
39. Аналітичний і синтетичний облік розрахунків з оплати праці та виплати заробітної плати.
40. Послідовність документування операцій з оплати праці.
41. Методика організації аналітичного і синтетичного обліку оплати праці в умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
42. Які види заробітної плати існують на малих підприємствах України?
43. Які форми оплати праці існують на малих підприємствах України?
44. Які утримання із заробітної плати здійснюються на малих підприємствах?
45. Які нарахування на фонд оплати праці здійснюються на малих підприємствах?
46. Як ведеться облік особового складу працівників на малих підприємствах?
47. Який реєстр бухгалтерського обліку використовується для аналітичного обліку розрахунків з оплати праці на малих підприємствах?
48. Як організовано синтетичний облік заробітної плати на малих підприємствах?
49. Заповнення звіту "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"
50. Організація обліку на малому підприємстві.

4 ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

Навчальна література

1 Облік на підприємствах малого бізнесу. Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для студентів за напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит» / Укладачі: Ніпорко Н.І., Акименко О.Ю. – Чернігів: ЧДТУ, 2012. – 27 с.

2 Облік на підприємствах малого бізнесу. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів спеціальностей 6.030509 та 7.03050901 “Облік і аудит” всіх форм навчання / Укладач: Акименко О.Ю. – Чернігів: ЧНТУ, 2014. – 22 с.

3 Облік на підприємствах малого бізнесу. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання розрахунково-графічної (контрольної) роботи для студентів спеціальності “Облік і аудит” заочної форми навчання / Укладачі: Акименко О.Ю., Клименко Т.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2017. – 31 с.

4 Облік на підприємствах малого бізнесу. Конспект лекцій для студентів спеціальностей “Облік і оподаткування” всіх форм навчання / Укладач: Маргасова В.Г., Акименко О.Ю. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 121 с.

5 Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

6 Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7 Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

8 Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

9 Акименко О.Ю. Раціональна організація обліку як основа забезпечення ефективного управління підприємством // Вісник Чернігівського державного технологічного університету: Серія “Економічні науки” науковий збірник / Чернігів. держ. технол. ун-т. – Чернігів: ЧДТУ, 2013. – №3 (68). – С.69-75.

10 Акименко О.Ю. Місце організаційної культури головного бухгалтера у забезпеченні раціональної організації обліку / О.Ю. Акименко // Фінансово-економічна стратегія розвитку в умовах євро інтеграційних процесів: аспекти сталості та безпеки : матеріали Міжн. наук.-практ. -конф. (м. Чернігів, 5-6 листопада 2014 р.). – Чернігів: ЧНТУ, 2014.

11 Акименко О.Ю., Петровська А.С. Роль малого підприємництва у забезпеченні розвитку регіонів / Питання сучасної науки і освіти // Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м.

Київ, чер-вень 2014 р. - С.2-8.

12 Акуменко О.У., Zholobetska M.B., Irkha Ya.M. / Analysis of organizational principles of accounting // Розвиток соціально-економічних систем в сучасних умовах (м. Харків, 16-17 грудня 2016 р.) : тези доповідей. - Харків : ХТУ, 2016. – С.13-15.

13 Акименко О.Ю., Шило С.Л. Актуальні проблеми організації обліку основних засобів та шляхи їх вирішення / International Scientific Conference Innovative Economy: Processes, Technologies Conference Proceeding, Part II, January 27, 2017. Kielce, Poland Baltija Publishing 200 pages. – P.96-98.

14 Акименко О.Ю., Мальцев О.О. Удосконалення організації обліку зовнішньоекономічної діяльності як запорука успішної стратегії / Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : III Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2017 р.) : тези доповідей. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – С.10-12.

15 Верига Ю.А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: робочий зошит / Ю.А. Верига, Г.О. Соболев, Є.А. Карпенко, Н.О. Кулявець. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 65 с.

16 Дробязко С.І. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу [Текст] : навч.посібник / С. І. Дробязко, Т. М. Козир, С. Б. Холод. - К. : ЦУЛ, 2012. - 416 с.

17 Милявская Е.П. Облік на підприємствах малого бізнесу / Е.П. Милявська, О.І. Жабін: Навч. пос. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 162 с.

18 Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу [Текст] : навч. посібник / М. Г. Михайлов, Л. І. Полятикіна, О. П. Славкова. - К. : ЦУЛ, 2008. - 320 с.

19 Свідерський Є.І.Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва [Текст] : навчальний посібник / Є. І. Свідерський, Д. Є. Свідерський. - К. : КНЕУ, 2008. - 472 с

20 Хом'як Р. Л. Облік на підприємствах малого бізнесу: [навч. посіб.] / Хом'як Р. Л., Скибінська З.М. - Львів: «Магнолія 2006», 2008. -205 с.

21 Effective Small Business Management (10th ed.) / Norman M. Scarborough. - Upper Saddle River, NJ: Pearson, Prentice Hall, 2011. – 888 p. - <http://www.pearsonhighered.com/educator/product/Effective-Small-Business-Management/9780132157469.page#sthash.SUicgDG.dpuf>.

22 Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management (7th ed.) / Norman M. Scarborough. - Upper Saddle River, NJ: Pearson, Prentice Hall, 2013. – 720 p. - <http://www.pearsonhighered.com/educator/product/Essentials-of-Entrepreneurship-and-Small-Business-Management/9780132666794.page#sthash.dGai3IHn.dpuf>.

Допоміжна література

23 Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436–IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

24 Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

25 Податковий кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

26 Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

27 Декрет України «Про стандартизацію і сертифікацію» від 10.05.1993 № 46-93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

28 Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 р. №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

29 Закон України «Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій» від 14.06.2016 р. № 547 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

30 Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

31 Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

32 Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

33 Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

34 Лист Міністерства Фінансів України від 21.12.2005 р. N 31-34000-10-5/27793 «Про облікову політику» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

35 Лист Міністерства Фінансів України від 14.05.2012 р. N 31-08410-07-25/12004 «Щодо облікової політики та облікових оцінок» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

36 Наказ Міністерства статистики від 29.12.1995 р. № 352 «Про затвердження типових форм первинного обліку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

37 Спрощений план рахунків бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. № 186 (зі змінами та доповненнями). // База даних інформаційно-правової системи «ЛІГА». [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: <http://www.liga.net>.

38 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

39 Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені наказами Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

40 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене Постановою Правління Національного банку України від 29.12.17 р. № 148 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

41 Порядок подання заяви про застосування спрощеної системи оподаткування, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 20.12.2011 р. №1675 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

42 Порядок ведення книги обліку доходів і витрат, яку ведуть фізичні особи – підприємці, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, і фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, затверджена Наказом Міністерства доходів і зборів України від 16.09.2013 р. №481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Інтернетні ресурси:

- 43 [http://www.cfainstitute.org/center/cmp/Business Reporting Model.html](http://www.cfainstitute.org/center/cmp/Business%20Reporting%20Model.html).
- 44 [http://www.stcu.kiev.ua/tr_kiev_2/cd - web/materials/ageeva/ index.htm](http://www.stcu.kiev.ua/tr_kiev_2/cd-web/materials/ageeva/index.htm).
- 45 <http://www.kmu.gov.ua> / сайт Кабміну України.
- 46 <http://www.minfin.gov.ua> / сайт Мінфіну України.
- 47 <http://catalog.stu.cn.ua> / сайт бібліотеки Чернігівського національного технологічного університету.
- 48 <http://www.nbu.gov.ua> /сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського.
- 49 <http://www.rada.gov.ua> /сайт Верховної Ради України.
- 50 www.apu.com.ua –сайт Аудиторської Палати України.
- 51 www.vobu.com.ua –сайт газети «Все про бухгалтерський облік».
- 52 www.balance.ua –сайт журналу «Баланс».
- 53 <https://news.dtki.ua/labor/compensation/46880> - сайт журналу «Дебет-Кредит».
- 54 <http://www.iasplus.com/agenda/perform2.htm>.
- 55 <http://www.ibtci-arp.kiev.ua>.
- 56 <https://www.golovbukh.ua/article/7107-diniy-podatok-2018>.

Додаток А – Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

І. Загальні положення

1. Це Положення (стандарт) установлює зміст і форму Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) та порядок заповнення його статей, а також зміст і форму Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-мс) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-мс) та порядок заповнення його статей. Показники цих звітів наводяться у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

2. Норми цього Положення (стандарту) застосовуються (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності):

— для складання Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва: суб'єктами малого підприємництва - юридичними особами, які визнані такими відповідно до законодавства (крім тих, які складають Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва); представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності;

— для складання Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва:

— суб'єктами малого підприємництва - юридичними особами, що відповідають критеріям, визначеним пунктом 154.6 статті 154 розділу III Податкового кодексу України, та мають право на застосування спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат;

— суб'єктами малого підприємництва - юридичними особами, що відповідають критеріям мікропідприємництва

3. Новостворені підприємства та підприємства, які за результатами діяльності за минулий рік відповідають критеріям, наведеним у пункті 2 цього розділу, застосовують це Положення (стандарт) у поточному (звітному) році. Якщо підприємство за результатами діяльності протягом року втратило ознаки відповідності критеріям, наведеним у пункті 2 цього розділу, то фінансовий звіт таким підприємством складається за звітний період, у якому це відбулось, і подальші періоди поточного (звітного) року відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 року № 73, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за N 336/22868 (із змінами).

4. Суб'єкти малого підприємництва середню кількість працівників наводять у річному звіті, яку визначають у порядку, установленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі статистики. Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності показники про

середню кількість працівників не подають. Суб'єкти малого підприємництва не розкривають інформацію щодо сукупного доходу.

5. Форми Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва та Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва наведені відповідно в додатках 1 і 2 до цього Положення (стандарту).

6. Згортання статей активів та зобов'язань є неприпустимим, крім випадків, передбачених відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. У графі 4 Звіту про фінансові результати (форма № 2-м і № 2-мс) наводяться дані за аналогічний період минулого (попереднього) року.

7. У випадках, передбачених нормативно-правовими актами, суб'єктами малого підприємництва, які відповідають критеріям пункту 2 цього розділу, складається окремий баланс. Для складання окремого балансу дані первинних документів про господарські операції філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів, виділених підприємством (юридичною особою) на окремий баланс, а також про господарські операції, які відповідно до законодавства підлягають відображенню в окремому балансі, заносяться до окремих (відкритих для цього відокремленого підрозділу або для відображення господарських операцій з певної діяльності підприємства) регістрів бухгалтерського обліку. За даними окремих регістрів бухгалтерського обліку складається баланс щодо зазначених господарських операцій. Показники окремого балансу включаються до Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.

8. Суб'єкти малого підприємництва, зазначені у підпункті 2 пункту 2 цього розділу, можуть: обліковувати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості; не створювати забезпечення наступних витрат і платежів (на виплату наступних відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо), а визнають відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення; поточну дебіторську заборгованість включати до підсумку балансу за її фактичною сумою.

9. Суб'єкти малого підприємництва, які мають право на застосування спрощеного обліку доходів і витрат та які не зареєстровані платниками податку на додану вартість, можуть систематизувати інформацію, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, в регістрах бухгалтерського обліку без застосування подвійного запису.

10. Юридичні особи - суб'єкти господарювання, які відповідають критеріям, визначеним ПКУ та застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, з метою складання фінансової звітності визнають доходи і витрати за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

II. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

1. У балансі відображаються активи, зобов'язання та власний капітал. Підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань та власного капіталу.

2. Зміст статей балансу

2.1. У статті "Незавершені капітальні інвестиції" відображається вартість незавершених на дату балансу капітальних інвестицій в необоротні активи на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів (у тому числі необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу).

2.2. У статті "Основні засоби" наводиться вартість власних та отриманих на умовах фінансового лізингу, довірчого управління об'єктів і орендованих цілісних державних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, а також вартість інших необоротних матеріальних активів, державні (казенні) та комунальні підприємства відображають вартість майна, отриманого на праві господарського відання чи праві оперативного управління, та об'єктів інвестиційної нерухомості. У цій статті також наводиться вартість нематеріальних активів.

У статті наводяться залишкова та окремо первісна (переоцінена) вартість основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів, а також нарахована в установленому порядку сума їх зносу (у дужках). До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною (переоціненою) вартістю вказаних необоротних активів і сумою їх зносу на дату балансу.

2.3. У статті "Довгострокові біологічні активи" відображається вартість довгострокових біологічних активів, облік яких ведеться згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи", затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 року № 790, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 грудня 2005 року за № 1456/11736 (зі змінами). У цій статті наводиться справедлива вартість довгострокових біологічних активів. У разі якщо відповідно до Положення (стандарту) 30 довгострокові біологічні активи обліковуються за первісною вартістю, у цій статті наводиться їх залишкова вартість, яка включається до підсумку балансу.

2.4. У статті "Довгострокові фінансові інвестиції" відображаються фінансові інвестиції на період більше одного року, а також усі інші фінансові інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який час.

2.5. У статті "Інші необоротні активи" наводяться суми інших необоротних активів, які не можуть бути включені до згаданих вище статей розділу "Необоротні активи". При переході підприємств на застосування цього Положення (стандарту) до цієї статті на початок звітнього року також включаються дані, наведені у статті "Відстрочені податкові активи" (рядок

1045) Балансу (Звіту про фінансовий стан) (форма №1) на кінець попереднього року.

2.6. У статті "Запаси" відображається вартість запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектувальних виробів, запасних частин, тари (крім інвентарної), будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для використання в ході нормального операційного циклу. У цій статті також наводяться витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги), валова заборгованість замовників за будівельними контрактами. Окремо відображається готова продукція, в якій наводиться собівартість виробів на складі, обробка яких закінчена та які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками та відповідають технічним умовам і стандартам, сільськогосподарська продукція в оцінці, визначеній відповідно до Положення (стандарту) 30, а також наводиться покупна вартість товарів, придбаних підприємствами для подальшого продажу.

2.7. У статті "Поточні біологічні активи" відображається вартість поточних біологічних активів тваринництва (дорослі тварини на відгодівлі і в нагулі, птиця, звірі, кролі, дорослі тварини, вибракувані з основного стада для реалізації, молодняк тварин на вирощуванні і відгодівлі), а також рослинництва (зернові, технічні, овочеві та інші культури), облік яких ведеться відповідно до Положення (стандарту) 30.

2.8. У статті "Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги" відображається заборгованість покупців або замовників за реалізовані їм продукцію, товари, роботи або послуги, включаючи забезпечену векселями заборгованість скоригована на резерв сумнівних боргів (нетто).

2.9. У статті "Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом" відображається визнана дебіторська заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності. Окремо наводиться дебіторська заборгованість з податку на прибуток.

2.10. У статті "Інша поточна дебіторська заборгованість" відображається заборгованість дебіторів, яка не включена до інших статей дебіторської заборгованості, скоригована на резерв сумнівних боргів (нетто) та яка відображається у складі оборотних активів.

2.11. У статті "Поточні фінансові інвестиції" відображаються фінансові інвестиції на строк, що не перевищує один рік, які можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент (крім інвестицій, які є еквівалентами грошових коштів).

2.12. У статті "Гроші та їх еквіваленти" відображаються готівка в касі підприємства, гроші на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей. У цій статті наводяться кошти в національній або іноземних валютах. Кошти, які не можна використати для операцій протягом одного року, починаючи з дати балансу, або протягом

операційного циклу внаслідок обмежень, виключаються зі складу оборотних активів та відображаються як необоротні активи.

Електронні гроші - одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі. При цьому з метою бухгалтерського обліку не визнаються електронними грошима наперед оплачені картки одноцільового використання: дисконтні картки торговців, картки автозаправних станцій, квитки для проїзду в міському транспорті тощо, які приймаються як засіб платежу виключно їх емітентами.

2.13. У статті "Інші оборотні активи" наводяться суми оборотних активів, які не включені до згаданих вище статей розділу "Оборотні активи". У цій статті наводяться, зокрема, вартість грошових документів і сальдо субрахунку 643 "Податкові зобов'язання" рахунку 64 "Розрахунки за податками й платежами".

2.14. У статті "Витрати майбутніх періодів" відображаються витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів.

2.15. У розділі III "Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття" відображається вартість необоротних активів та груп вибуття, які утримуються для продажу, що визначається відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 № 617, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.11.2003 за № 1054/8375.

2.16. У статті "Зареєстрований (пайовий) капітал" наводиться зафіксована в установчих документах сума статутного капіталу підприємства з урахуванням суми внесків до оголошеного, але ще не зареєстрованого статутного капіталу. Підприємства, для яких не передбачена фіксована сума статутного капіталу, відображають у цій статті суму фактичного внеску власників до статутного капіталу підприємства. У цій статті також наводяться сума пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства, спілок та інших організацій, внески засновників підприємства понад статутний капітал.

2.17. У статті "Додатковий капітал" відображаються сума дооцінки необоротних активів, вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб необоротних активів та інші види додаткового капіталу.

2.18. У статті "Резервний капітал" наводиться сума резервів, створених відповідно до законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства.

2.19. У статті "Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)" відображається сума нерозподіленого прибутку або непокритого збитку. Сума непокритого збитку наводиться в дужках та вираховується при визначенні підсумку власного капіталу. У першому місяці року переходу на застосування

цього Положення (стандарту) сальдо рахунків 17 "Відстрочені податкові активи" і 54 "Відстрочені податкові зобов'язання" підлягає згортанню взаємною кореспонденцією цих рахунків із відображенням різниці на рахунку 44 "Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)".

2.20. У статті "Неоплачений капітал" відображається сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Господарські товариства у цій статті також відображають вилучений капітал, тобто фактичну собівартість часток, викуплених у своїх учасників, державні (казенні) та комунальні підприємства - передачу майна відповідно до Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 №1213, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.12.2006 за №1363/13237. Суми за цією статтею вираховуються при визначенні підсумку власного капіталу.

2.21. У розділі "Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення" наводиться сума заборгованості підприємства банкам за отримані від них кредити, яка не є поточним зобов'язанням, сума довгострокової заборгованості підприємства за зобов'язаннями щодо залучення позикових коштів (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки, та за іншими довгостроковими зобов'язаннями. У цьому розділі відображається сума залишку коштів цільового фінансування і цільових надходжень, які отримані з бюджету та інших джерел, у тому числі коштів, вивільнених від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток підприємств, а також суми забезпечення для відшкодування наступних витрат і платежів (на виплату відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо).

2.22. У статті "Короткострокові кредити банків" відображається сума поточних зобов'язань підприємства перед банками щодо отриманих від них короткострокових позик. Зобов'язання за кредитами банків наводяться у балансі з урахуванням належної на кінець звітного періоду до сплати суми процентів за їх користування.

2.23. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями" наводяться суми зобов'язань, які утворилися як довгострокові, але з дати балансу підлягають погашенню протягом дванадцяти місяців.

2.24. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги" відображається сума заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги, включаючи заборгованість, забезпечену векселями. У цій статті також відображається заборгованість постачальникам за невідфактуровані поставки і розрахунки з надлишку товарно-матеріальних цінностей, який встановлено при їх прийманні.

2.25. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом" відображається заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи суму податку з працівників підприємства. У цій статті окремо наводиться поточна кредиторська заборгованість з податку на прибуток.

2.26. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування" відображається сума заборгованості з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуального страхування його працівників.

2.27. У розділі IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття відображаються зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, які утримуються для продажу, що визначаються відповідно до Положення (стандарту) 27.

2.28. У статті "Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці" відображається заборгованість за нарахованою, але ще не сплаченою сумою оплати праці, а також за депонованою заробітною платою. Заборгованість працівників перед підприємством за операціями з оплати праці наводиться у статті "Інша поточна дебіторська заборгованість".

2.29. У статті "Інші поточні зобов'язання" відображаються суми зобов'язань, які не включені до інших статей, наведених у розділі "Поточна кредиторська заборгованість", зокрема заборгованість за одержаними авансами, заборгованість засновникам у зв'язку з розподілом прибутку, заборгованість пов'язаним сторонам, сальдо субрахунку 644 "Податковий кредит" рахунку 64 "Розрахунки за податками й платежами" і сума валової заборгованості замовникам за будівельними контрактами.

2.30. У статті "Доходи майбутніх періодів" відображаються доходи, отримані протягом поточного або попередніх звітних періодів, які належать до наступних звітних періодів.

3. У звіті про фінансові результати наводиться інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

4. Показники про непрямі податки та інші вирахування з доходу, податок на прибуток, витрати і збитки наводяться в дужках.

5. Зміст статей звіту про фінансові результати

5.1. У статті "Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відображається дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг без непрямих податків і зборів та інших вирахувань з доходу.

5.2. У статті "Інші операційні доходи" відображаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття тощо. Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції та дохід від зміни вартості поточних біологічних активів також наводяться у цій статті.

5.3. У статті "Інші доходи" відображаються: дивіденди, відсотки, доходи від участі в капіталі та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій; дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; інші доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

5.4. У статті "Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)" показується виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів, визначена відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 №318, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.01.2000 за № 27/4248.

5.5. У статті "Інші операційні витрати" наводяться адміністративні витрати, витрати на збут, а також собівартість реалізованих оборотних активів (крім готової продукції, товарів і фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і сума списаних безнадійних боргів; втрати від знецінення виробничих запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні санкції; відрахування для забезпечення відшкодування наступних операційних витрат; інші витрати, що пов'язані з операційною діяльністю підприємства. У цій статті також відображається належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів.

Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції та витрати від зміни вартості поточних біологічних активів також наводяться у цій статті.

5.6. У статті "Інші витрати" відображаються: витрати на сплату процентів та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями; втрати від участі в капіталі; собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; інші витрати, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

5.7. У статті "Фінансовий результат до оподаткування" відображається різниця між чистими доходами та витратами підприємства.

5.8. У статті "Податок на прибуток" відображається сума податку на прибуток, яка визначається в розмірі податку на прибуток за звітний період.

5.9. У статті "Чистий прибуток (збиток)" відображається чистий прибуток або чистий збиток - різниця між сумою фінансового результату до оподаткування і сумою витрат з податку на прибуток.

У зведених фінансових звітах показники фінансового результату до оподаткування, чистого прибутку і збитку наводяться розгорнуто як сума відповідних показників юридичних осіб, фінансова звітність яких включена до зведеного фінансового звіту.

III. Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

1. Зміст статей балансу

1.1. У статті "Основні засоби" наводиться вартість власних та отриманих на умовах фінансового лізингу, довірчого управління об'єктів і орендованих цілісних державних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, а також вартість інших необоротних матеріальних активів, державні (казенні) та комунальні підприємства відображають вартість майна, отриманого на праві господарського відання чи праві оперативного управління, та об'єктів інвестиційної нерухомості. У цій статті також наводиться вартість нематеріальних активів, довгострокових біологічних активів та незавершені капітальні інвестиції.

У статті наводяться залишкова та окремо первісна (переоцінена) вартість основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів, а також нарахована в установленому порядку сума їх зносу (у дужках). До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною вартістю вказаних необоротних активів і сумою їх зносу на дату балансу. Облік основних засобів і нематеріальних активів та нарахування амортизації здійснюються відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 №92, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.05.2000 за № 288/4509, та Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 № 242, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.11.99 за № 750/4043.

1.2. У статті "Інші необоротні активи" наводяться суми інших необоротних активів, у тому числі довгострокові фінансові інвестиції. Інші необоротні активи відображаються за первісною вартістю (історичною собівартістю).

1.3. У статті "Запаси" відображається вартість запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектувальних виробів, запасних частин, тари (крім інвентарної), будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для використання в ході нормального операційного циклу. У цій статті також наводяться витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги), валова заборгованість замовників за будівельними контрактами, поточні біологічні активи, готова продукція, сільськогосподарська продукція.

1.4. У статті "Поточна дебіторська заборгованість" відображається фактична заборгованість покупців або замовників за реалізовані їм продукцію, товари, роботи або послуги, включаючи забезпечену векселями, інших дебіторів, а також відображається заборгованість засновників з формування статутного капіталу, визнана дебіторська заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності.

1.5. У статті "Гроші та їх еквіваленти" відображаються готівка в касі підприємства, гроші на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей. У цій статті наводяться кошти в

національній або іноземних валютах. Кошти, які не можна використати для операцій протягом одного року, починаючи з дати балансу, або протягом операційного циклу внаслідок обмежень, виключаються зі складу оборотних активів та відображаються як необоротні активи.

1.6. У статті "Інші оборотні активи" наводяться суми оборотних активів, які не включені до згаданих вище статей розділу "Оборотні активи", зокрема, поточні фінансові інвестиції.

1.7. У статті "Капітал" наводиться сума фактично внесеного засновниками (власниками) статутного капіталу підприємства. Також відображаються вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб необоротних активів та інші види додаткового капіталу. У цій статті також наводяться сума пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства, спілок та інших організацій, внески засновників підприємства понад статутний капітал, сума резервного капіталу.

1.8. У статті "Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)" відображається сума нерозподіленого прибутку або непокритого збитку. Сума непокритого збитку наводиться в дужках та вираховується при визначенні підсумку власного капіталу.

1.9. У статтях розділу "Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення" наводиться сума заборгованості підприємства банкам за отримані від них кредити, яка не є поточним зобов'язанням, сума довгострокової заборгованості підприємства за зобов'язаннями щодо залучення позикових коштів (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки, та за іншими довгостроковими зобов'язаннями. У цьому розділі відображається сума залишку коштів цільового фінансування і цільових надходжень, які отримані з бюджету та з інших джерел, у тому числі коштів, вивільнених від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток підприємств, а також суми забезпечення для відшкодування наступних витрат і платежів (на виплату відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо).

1.10. У статті "Короткострокові кредити банків" відображається сума поточних зобов'язань підприємства перед банками щодо отриманих від них короткострокових позик. Зобов'язання за кредитами банків наводяться у балансі з урахуванням належної на кінець звітного періоду до сплати суми процентів за їх користування. У цій статті також наводиться суми зобов'язань, які утворилися як довгострокові, але з дати балансу підлягають погашенню протягом дванадцяти місяців.

1.11. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги" відображається сума заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги, включаючи заборгованість, забезпечену векселями. У цій статті також відображається заборгованість постачальникам за невідфактуровані поставки і розрахунки з надлишку товарно-матеріальних цінностей, який встановлено при їх прийманні.

1.12. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом" відображається заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи суму податку з працівників підприємства.

1.13. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування" відображається сума заборгованості з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуального страхування його працівників.

1.14. У статті "Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці" відображається заборгованість за нарахованою, але ще не сплаченою сумою оплати праці, а також за депонованою заробітною платою. Заборгованість працівників перед підприємством за операціями з оплати праці наводиться у статті "Поточна дебіторська заборгованість".

1.15. У статті "Інші поточні зобов'язання" відображаються суми зобов'язань, які не включені до наведених вище статей розділу "Поточні зобов'язання", зокрема заборгованість за одержаними авансами, заборгованість засновникам у зв'язку з розподілом прибутку, заборгованість пов'язаним сторонам, сума валової заборгованості замовникам за будівельними контрактами.

2. Зміст статей звіту про фінансові результати

2.1. У статті "Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)" відображається дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг без непрямих податків і зборів та інших вирахувань з доходу.

2.2. У статті "Інші доходи" відображаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від реалізації оборотних активів, відсотки, доходи від участі в капіталі та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій; дохід від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів; дохід від неопераційних курсових різниць; інші доходи.

2.3. У статті "Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)" наводиться виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів.

Собівартість виготовлених та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг складається з таких витрат, прямо пов'язаних з виробництвом таких товарів, виконанням робіт, наданням послуг:

- прямих матеріальних витрат;
- прямих витрат на оплату праці і соціальне страхування;
- амортизації основних засобів та нематеріальних активів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг;
- вартості придбаних послуг, прямо пов'язаних з їх виробництвом (наданням);

- інших прямих витрат;
- загальновиробничих витрат,
- зменшених на суму зменшення залишку на кінець періоду (порівняно із залишком на початок періоду) незавершеного виробництва і готової продукції, який визначається на підставі первинних документів, якими оформляється рух (придбання, виготовлення, передача в місця зберігання, відпуск на сторону, реалізація) запасів, або за результатами інвентаризації на кінець звітного періоду. Залишок готової продукції оцінюється за ціною реалізації, за вирахуванням непрямих податків, витрат на збут і суми очікуваного прибутку, а залишок незавершеного виробництва оцінюється за матеріальними витратами і витратами на оплату праці.

2.4. У статті "Інші витрати" наводяться інші витрати операційної діяльності та інші витрати діяльності: адміністративні витрати, витрати на збут, собівартість реалізованих оборотних активів (крім готової продукції, товарів); сума списаних безнадійних боргів; втрати від знецінення виробничих запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні санкції; інші витрати, що пов'язані з операційною діяльністю підприємства, витрати на сплату процентів та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями; втрати від участі в капіталі; собівартість реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів; втрати від неопераційних курсових різниць; інші витрати підприємства. У цій статті також відображається належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів.

2.5. У статті "Фінансовий результат до оподаткування" відображається різниця між чистими доходами та всіма витратами підприємства.

2.6. У статті "Податок на прибуток" відображається сума податку на прибуток, яка визначається в розмірі податку на прибуток за звітний період.

2.7. У статті "Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування" відображається різниця між витратами і доходами, які не визнаються витратами або доходами Податковим кодексом України та не відображені у складі витрат і доходів в інших статтях.

2.9. У статті "Чистий прибуток (збиток)" відображається чистий прибуток або чистий збиток - різниця між сумою фінансового результату до оподаткування, сумою витрат з податку на прибуток та сумою, яка зменшує (збільшує) фінансовий результат після оподаткування.

Додаток 1
до Положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий
звіт суб'єкта малого підприємства"

1 ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємства

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство _____	за ЄДРПОУ	<input style="width: 40px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 01
Територія _____	за КОАТУУ	<input style="width: 40px; height: 20px;" type="text"/>
Організаційно-правова форма господарювання _____	за КОПФГ	<input style="width: 40px; height: 20px;" type="text"/>
Вид економічної діяльності _____	за КВЕД	<input style="width: 40px; height: 20px;" type="text"/>
Середня кількість працівників, осіб _____		
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон _____		

1. Баланс
на _____ 20__ р. Форма N 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012	()	()
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100		
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з	1135		

бюджетом			
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300		
Пасив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		

2. Звіт про фінансові результати
за _____ 20__ р.

Форма N 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	()	()
Інші операційні витрати	2180	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	()	()
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290		
Податок на прибуток	2300	()	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350		

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток 2
до Положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий
звіт суб'єкта малого підприємництва"

СПРОЩЕНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство _____	за ЄДРПОУ	01
Територія _____	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання _____	за КОПФГ	
Вид економічної діяльності _____	за КВЕД	
Середня кількість працівників, осіб _____		

Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком

Адреса, телефон

1. Баланс
на _____ 20__ р. Форма N 1-мс Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012	()	()
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Поточна дебіторська заборгованість	1155		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
Баланс	1300		

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
Баланс	1900		

2. Звіт про фінансові результати
за _____ 20__ р.

Форма N 2-мс
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Інші доходи	2160		
Разом доходи (2000 + 2160)	2280		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	()	()
Інші витрати	2165	()	()
Разом витрати (2050 + 2165)	2285		
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290		
Податок на прибуток	2300	()	()
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310		
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350		

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток Б - План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва

Синтетичні рахунки		Призначення
Код	Назва	
1	2	3
10	Основні засоби	Облік та узагальнення інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи
13	Знос необоротних активів	Облік та узагальнення інформації про знос основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів
14	Довгострокові фінансові інвестиції	Облік та узагальнення інформації про довгострокові фінансові інвестиції
15	Капітальні інвестиції	Облік та узагальнення інформації про капітальні інвестиції
18	Інші необоротні активи	Облік та узагальнення інформації про довгострокову дебіторську заборгованість, інші необоротні активи
20	Виробничі запаси	Облік та узагальнення інформації про сировину й матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо, тару й тарні матеріали, будівельні матеріали та матеріали, передані в переробку, запасні частини, матеріали сільськогосподарського призначення, інші матеріали, тварин на вирощуванні і відгодівлі, малоцінні та швидкозношувані предмети і транспортно-заготівельні витрати
23	Виробництво	Облік та узагальнення інформації про витрати на основне і допоміжні виробництва, виробничий брак
26	Готова продукція	Облік та узагальнення інформації про готову продукцію, товари, транспортно-заготівельні витрати і торгівлю націнку
30	Каса	Облік та узагальнення інформації про грошову готівку та грошові документи
31	Рахунки в банках	Облік та узагальнення інформації про грошові кошти на рахунках у банках, еквіваленти грошових коштів та грошові кошти в дорозі
35	Поточні фінансові інвестиції	Облік та узагальнення інформації про поточні фінансові інвестиції
37	Розрахунки з різними дебіторами	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з покупцями та замовниками, з підзвітними особами, з

		іншими дебіторами, про короткострокові векселі одержані, про резерв сумнівних боргів
39	Витрати майбутніх періодів	Облік та узагальнення інформації про витрати майбутніх періодів
40	Власний капітал	Облік та узагальнення інформації про статутний, пайовий, додатковий, резервний, неоплачений і вилучений капітали
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	Облік та узагальнення інформації про нерозподілені прибутки (непокриті збитки), про використання прибутку
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	Облік та узагальнення інформації про забезпечення майбутніх витрат і платежів, цільове фінансування і цільові надходження
48	Цільове фінансування і цільові надходження	Облік та узагальнення інформації про залишки коштів цільового фінансування і цільових надходжень з бюджету та інших джерел, у тому числі суми коштів, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток, та їх використання на реалізацію заходів цільового призначення відповідно до законодавства
55	Інші довгострокові зобов'язання	Облік та узагальнення інформації про довгострокові позики, довгострокові векселі видані, довгострокові зобов'язання за облігаціями, довгострокові зобов'язання з оренди та інші довгострокові зобов'язання
64	Розрахунки за податками й платежами	Облік та узагальнення інформації про розрахунки за податками, обов'язковими платежами, про податкові зобов'язання, податковий кредит, розрахунки за пенсійним забезпеченням, соціальним страхуванням, страхуванням на випадок безробіття, індивідуальним страхуванням та страхуванням майна
66	Розрахунки з оплати праці	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з оплати праці
68	Розрахунки за іншими операціями	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками, з учасниками, про короткострокові позики, короткострокові векселі видані, поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями та розрахунки за іншими операціями
69	Доходи майбутніх періодів	Облік та узагальнення інформації про доходи майбутніх періодів
70	Доходи	Облік та узагальнення інформації загальний дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт,

		послуг)
74	Інші доходи	Облік та узагальнення інформації про суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
79	Фінансові результати	Облік та узагальнення інформації про фінансові результати
90	Собівартість реалізованої	Облік та узагальнення інформації про виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та / або собівартість реалізованих товарів
91	Загальновиробничі витрати	Облік та узагальнення інформації про накладні виробничі витрати на організацію та управління виробництвом, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування
96	Інші витрати	Облік та узагальнення інформації про інші витрати операційної діяльності та інші витрати діяльності, а також обліковуються належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів (обов'язкових платежів)

Додаток В - Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (Наказ Міністерства фінансів України № 422)

I. Загальні положення

1. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (далі - Методичні рекомендації) призначені для ведення регістрів бухгалтерського обліку юридичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності будь-якої організаційно-правової форми та форми власності (крім банків) з ознаками малих підприємств, а також юридичними особами (крім бюджетних установ), що не займаються підприємницькою (комерційною) діяльністю (далі – малі підприємства).

2. Методичні рекомендації спрямовані на систематизацію в регістрах бухгалтерського обліку методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань і факти фінансово-господарської діяльності (господарські операції) малих підприємств для накопичення даних і складання фінансової звітності.

3. Регістри бухгалтерського обліку складаються щомісяця та підписуються головним бухгалтером або особою, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку.

4. Формування даних для записів у регістрах бухгалтерського обліку здійснюється групуванням однакової за економічним змістом інформації первинних документів у допоміжних відомостях, аркушах-розшифровках та інших зведених документах.

Розріз (деталізація) інформації у регістрах бухгалтерського обліку може розширюватися.

5. Документування господарських операцій, складання і зберігання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку та виправлення в них помилок малі підприємства здійснюють відповідно до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 5 червня 1995р. № 168/704.

Для виправлення помилки в регістрах бухгалтерського обліку за минулий період складається Бухгалтерська довідка, форма якої наведена у Методичних рекомендаціях по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000 року № 356.

Первинні документи поточного місяця комплектуються до кожного регістру бухгалтерського обліку в хронологічному і систематичному (по

відношенню до реєстру) порядку, нумеруються і переплітаються (зшиваються) із зазначенням належності до реєстру і періоду.

Господарські операції відображаються у реєстрах бухгалтерського обліку в гривнях і копійках, а реєстри, в яких систематизовані операції в іноземних валютах, - у відповідних вимірниках іноземної валюти.

6. Ведення реєстрів бухгалтерського обліку та контирування документів первинного обліку здійснюються із застосуванням коду синтетичного рахунку.

Після контирування первинних документів їх дані включаються до реєстрів бухгалтерського обліку із зазначенням на первинному документі номеру відповідного облікового реєстра і порядкового номеру записів у ньому (номер рядка). За документами, дані яких відображені в реєстрах бухгалтерського обліку загальним підсумком, номер реєстру і номер запису вказують на окремому аркуші, який складається у потрібному аналітичному розрізі з наступним перенесенням підсумкових оборотів до зазначеного реєстру бухгалтерського обліку та додається до зброшурованих документів.

7. Господарські операції відображаються в реєстрах бухгалтерського обліку за той звітний період, в якому операції відбулися. Інформація про господарські операції з реєстрів бухгалтерського обліку використовується для складання фінансової звітності, інвентаризаційної і аналітичної роботи.

8. Узагальнення інформації про господарські операції малі підприємства можуть здійснюватися за простою і спрощеною формою бухгалтерського обліку, реєстри яких побудовані на застосуванні Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 року № 186 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 5 травня 2001 року за № 389/5580.

II. Проста форма бухгалтерського обліку

9. Проста форма бухгалтерського обліку передбачає використання Журналу обліку господарських операцій (додаток 1), який рекомендується друкувати у форматі А2. Проста форма бухгалтерського обліку застосовується малими підприємствами з незначним документооборотом (кількістю господарських операцій), що здійснюють діяльність з виконання нематеріаломістких робіт і послуг.

10. В Журналі обліку господарських операцій (далі – Журнал) записи здійснюються на підставі первинних та зведених облікових документів, відомостей нарахування заробітної плати і амортизації тощо з відображенням суми операції на рахунках бухгалтерського обліку.

За необхідності записи господарських операцій продовжуються у вкладних аркушах до Журналу (додаток 2).

11. Журнал ведеться щомісяця. Дані рядку “Сальдо на кінець місяця” з Журналу за попередній місяць переносяться у рядок “Сальдо на початок місяця” Журналу за звітний місяць за кожним рахунком бухгалтерського обліку.

12. У графі 3 “Зміст операції” у хронологічній послідовності позиційним способом відображаються господарські операції звітного місяця із зазначенням суми операції у графі 4 та одночасно у графах “Дебет” і “Кредит” двох рахунків бухгалтерського обліку відповідних видів активів, власного капіталу, зобов'язань, доходів і витрат.

13. Підсумкові дані у Журналі визначають підрахунком суми оборотів за дебетом і за кредитом усіх рахунків бухгалтерського обліку і виведенням сальдо на кінець місяця (графи 5-46). Суми дебетових і кредитових оборотів за місяць повинні бути однаковими і дорівнювати сумі з графі 4 “Сума господарської операції” у рядку “Усього оборотів за місяць”.

14. Для аналітичного обліку розрахунків з оплати праці, з дебіторами і кредиторами малі підприємства застосовують Відомість 3-м (додаток 5) підсумкові дані якої (без повторення записів, що здійснюються у Журналі безпосередньо з первинних документів) заносяться до Журналу обліку господарських операцій з позначенням у графі 3 “Відомість 3 – м”.

III. Спрощена форма бухгалтерського обліку

15. Спрощена форма бухгалтерського обліку передбачає узагальнення інформації про господарські операції у таких регістрах бухгалтерського обліку:

16. Сума за будь-якою операцією відображається у відомості обліку за рахунком, що кредитується, у графі рахунку, що дебетується, та одночасно (за сумою операції або загальним підсумком оборотів за місяць) у відомості обліку за рахунком, що дебетується, із зазначенням кореспондуючого рахунку.

17. Залишки коштів за відомостями повинні бути співставленні з відповідними даними первинних та зведених документів, на підставі яких були зроблені записи (звіт касира, банківські виписки тощо).

18. У відомостях вказується місяць, за який вони складаються.

Облік готівки, грошових коштів, їх еквівалентів і грошових документів

19. Систематизація інформації про наявність і рух готівки, грошових коштів на рахунках у банках, еквівалентів грошових коштів грошових коштів у дорозі та грошових документів здійснюється у Відомості 1-м.

20. У розділі I Відомості 1-м здійснюються записи за операціями з готівкою і грошовими документами за дебетом і кредитом рахунку 30 “Каса”.

У розділі II здійснюються записи за операціями на рахунках у банках, в дорозі, еквівалентів грошових коштів за дебетом і кредитом рахунку 31 “Рахунки в банках”.

У рядку 3 за необхідності до початку записів вказується об'єкт обліку (каса, грошові документи, поточний рахунок, акредитивний рахунок, інші рахунки, кошти в дорозі), а в графі 4 або 5 відповідне сальдо на початок місяця, щодо якого здійснюються записи про господарські операції з підсумовуванням місячних оборотів і визначенням сальдо на кінець місяця.

21. Записи у Відомості 1-м здійснюються на підставі первинних та зведених облікових документів (звітів касира і доданих до них прибуткових та видаткових касових ордерів, виписок банку і доданих до них документів тощо) у розрізі кореспондуючих рахунків у хронологічному порядку.

Операції в іноземній валюті крім Відомості 1-м, що ведеться у грошовій одиниці України, відображаються в окремій Відомості 1-м у валюті здійснення операції. Відомість 1-м ведеться окремо для кожної іноземної валюти (із зазначенням назви іноземної валюти).

Відомість 1-м (додаток 3) Розділ I. Облік готівки і грошових документів Розділ II (зворотна сторона). Облік грошових коштів та їх еквівалентів Відомість 2-м Облік запасів (додаток 4) Відомість 3-м (додаток 5) Розділ I. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів Розділ II (зворотна сторона). Облік розрахунків з оплати праці	на 2 сторінках формат А3
Відомість 4-м (додаток 6) Розділ I. Облік необоротних активів та амортизації (зносу) Розділ II (зворотна сторона). Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів	на 2 сторінках формат А3
Відомість 5-м (додаток 7) Розділ I. Облік витрат Розділ II. Облік витрат на виробництво Розділ III. Облік доходів і фінансових результатів Розділ IV. Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів	на 4 сторінках формат А3
Оборотно-сальдова відомість (додаток 8)	на 1 сторінці формат А3

22. Сальдо відповідних рахунків бухгалтерського обліку у Відомості 1-м на кінець поточного місяця визначається додаванням до сальдо на початок місяця суми дебетових оборотів за місяць і вирахуванням суми кредитових оборотів за місяць. Сальдо звіряється з відповідними документами, що підтверджують останню господарську операцію місяця (звітами касира, виписками банку тощо).

Облік запасів

23. Систематизація інформації про наявність і рух сировини й матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, палива,

тари й тарних матеріалів, будівельних матеріалів та матеріалів, переданих в переробку, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, інших матеріалів, тварин на вирощуванні і відгодівлі, малоцінних та швидкозношуваних предметів, готової продукції і товарів, здійснюється у Відомості 2-м, записи до якої продовжуються у вкладних аркушах.

24. Відомість 2-м використовується для відображення оборотів за дебетом і кредитом рахунків 20 “Виробничі запаси” і 26 “Готова продукція”. У графі 4 до початку записів зазначається код і назва відповідного рахунку бухгалтерського обліку, щодо якого вносяться дані про залишок і господарські операції.

Записи у Відомості 2-м проводяться на підставі первинних документів та/або накопичувальних відомостей, звітів, аркушів-розшифровок, у яких узагальнюється надходження запасів та їх використання, і вибуття за звітний місяць.

25. Для ведення обліку запасів за центрами відповідальності у графі 4 записи здійснюються у розрізі матеріально відповідальних осіб, місць зберігання запасів.

Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками та оплати праці

26. Систематизація господарських операцій по розрахункам з постачальниками та підрядниками, покупцями і замовниками, з підзвітними особами, різними дебіторами і кредиторами, з учасниками, за податками й платежами, за відрахуванням на пенсійне забезпечення, соціальне страхування, страхування на випадок безробіття, індивідуальне страхування і страхування майна, по розрахункам з оплати праці, доходів майбутніх періодів і резерву сумнівних боргів здійснюється у Відомості 3-м.

27. У Відомості 3-м відображаються обороти за дебетом і кредитом рахунків: у розділі I – 37 “Розрахунки з різними дебіторами”, 55 “Інші довгострокові зобов’язання”, 64 “Розрахунки за податками й платежами”, 68 “Розрахунки за іншими операціями”, 69 “Доходи майбутніх періодів”; у розділі II – 66 “Розрахунки з оплати праці”.

28. У розділі I Відомості 3-м записи групуються за зазначеними у ньому рахунками шляхом вписування перед початком записів у графі 3 коду і назви відповідного рахунку бухгалтерського обліку, щодо якого далі здійснюються записи.

Для заповнення граф 7 і 8 використовуються дані відомостей 1-м, 3-м, 4-м і 5-м.

29. Записи здійснюються протягом місяця на підставі прийнятих до обліку первинних документів за господарськими операціями, щодо яких кореспондуються зазначені у Відомості рахунки бухгалтерського обліку. Якщо первинні документи прикладені до інших реєстрів як такі, що використані для записів в цих реєстрах (наприклад, документи з погашення дебіторської заборгованості для ведення записів у Відомості 1-м), то відповідні суми

господарських операцій заносяться до Відомості 3–м за даними відповідного реєстру і використаних для ведення записів у ньому первинних документів.

30. Для обліку виданих та одержаних векселів, розрахунків з постачальниками та підрядниками, покупцями і замовниками, з учасниками і підзвітними особами, з іншими дебіторами і кредиторами у графі 3 розділу I зазначається назва (прізвище) дебітора (кредитора).

При відображенні розрахунків з дебіторами і кредиторами у Відомості відводиться необхідна кількість рядків для впорядкованих записів щодо розрахунків за кожним дебітором і кредитором з продовженням записів на вкладних аркушах. Сальдо на кінець місяця визначається за кожним дебітором або кредитором розгорнуто і переноситься у графу 5 (з графи 21) і графу 6 (з графи 22) розділу I Відомості 3-м на наступний місяць.

31. Для обліку розрахунків з бюджетом, за відрахуваннями на пенсійне забезпечення, соціальне та інші види страхування у графі 3 розділу I вказуються види податків, платежів і відрахувань. За кожним видом податків, платежів і відрахувань щомісяця відображаються нараховані та належні до відшкодування суми податків і платежів, їх погашення, списання тощо. Сальдо на кінець місяця визначається окремо за кожним видом податків, платежів і відрахувань (графи 21 і 22) і переноситься у графи 5 і 6 Відомості 3-м на наступний місяць.

Доходи майбутніх періодів відображаються у розділі I Відомості 3-м за видами доходів.

32. У розділі II Відомості 3-м відображаються розрахунки з оплати праці. За кредитом рахунку 66 відображаються операції, пов'язані з нарахуванням працівникам основної і додаткової заробітної плати, премії, допомоги за тимчасовою непрацездатністю тощо. За дебетом рахунку відображаються усі вирахування із заробітної плати працівників (прибуткового податку, до Пенсійного фонду, до фондів страхування, сума виплачених авансів і заробітної плати, аліменти, утримання за виконавчими листами тощо).

33. Невиплачені працівникам суми з оплати праці відображаються у графі 20, які переносяться за кожним працівником (позиційним способом) у графу 4 Відомість 3-м наступного місяця.

Неотримана у встановлений для виплати термін сума з оплати праці відображається у Відомості 3–м у наступних місяцях як заборгованість з поміткою “Депон.” у графі 3 із зазначенням дати її депонування.

Облік необоротних активів, нарахованої амортизації, капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів

34. Для систематизації інформації про наявність, рух і знос необоротних активів (основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів), про капітальні і фінансові інвестиції та інші необоротні активи ведеться Відомість 4-м.

35. У Відомості 4-м відображаються обороти за дебетом і кредитом рахунків:

у розділі I – 10 “Основні засоби” і 13 “Знос необоротних активів”;

у розділі II – 14 “Довгострокові фінансові інвестиції”, 15 “Капітальні інвестиції”, 18 “Інші необоротні активи”, 35 “Поточні фінансові інвестиції”.

36. Записи у розділі I Відомості 4-м ведуться на підставі первинних і зведених облікових документів (актів приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, актів списання, розрахунку амортизації тощо).

У графах 6-9 розділу I цієї Відомості відображаються дані про надходження необоротних матеріальних (крім капітальних інвестицій) і нематеріальних активів, для заповнення яких використовуються записи відомостей 4-м і 5-м.

У графах 10-15 розділу I цієї Відомості відображаються дані про вибуття необоротних матеріальних і нематеріальних активів (продаж, безоплатна передача, ліквідація), про уцінку та зменшення корисності цих об'єктів.

У графах 20-23 розділу I відображаються операції з нарахованої амортизації та сума збільшення зносу необоротних активів внаслідок їх дооцінки або зменшення їх корисності.

У графах 25-26 розділу I цієї Відомості відображається списання зносу необоротних матеріальних і нематеріальних активів внаслідок їх вибуття, зменшення зносу внаслідок уцінки та відновлення корисності цих активів, для заповнення яких використовуються дані відомостей 4-м і 5-м.

Залишок на кінець місяця на рахунку 10 “Основні засоби” (графа 18) визначається додаванням до сальдо на початок місяця (графа 5) дебетового обороту за місяць (графа 9) і вирахуванням кредитового обороту за місяць (графа 16).

Залишок на кінець місяця за рахунком 13 (графа 27) визначається додаванням до сальдо на початок місяця (графа 19) кредитового обороту за місяць (графа 24) і вирахуванням дебетового обороту за місяць (графа 26).

37. У розділі II Відомості 4-м ведеться бухгалтерський облік капітальних і фінансових інвестицій, інших необоротних активів. Записи у розділі II групуються за рахунками 14, 15, 18 і 35 шляхом вписування перед початком записів у графі 2 коду і назви відповідного рахунку бухгалтерського обліку, щодо якого далі здійснюються записи. Аналітичний облік фінансових інвестицій ведеться у розрізі видів, строків та об'єктів інвестування. Аналітичний облік капітальних інвестицій ведеться в розрізі об'єктів інвестування і виду витрат капітального характеру (будівельні, монтажні, проектні роботи, вартість придбаного устаткування, що потребує і не потребує монтажу, затрати на придбання, виготовлення і спорудження інших необоротних матеріальних активів) і витрат на придбання (створення) нематеріальних активів та об'єктів фінансової оренди.

38. Сума податкового кредиту, що визнана у зв'язку з попередньою оплатою (авансом) вартості необоротних активів, будівельно-монтажних робіт та інших робіт капітального характеру у цій Відомості наводиться окремо від решти суми авансу.

Після одержання в рахунок авансу з необоротних активів і прийняття будівельно-монтажних та інших робіт капітального характеру сума податкового

кредиту способом сторно відображається за дебетом рахунку 15 “Капітальні інвестиції” і кредитом рахунку 64 “Розрахунки за податками й платежами”.

39. Сальдо на кінець поточного місяця відповідного рахунку у розділі II Відомості 4-м визначається додаванням до сальдо на початок місяця (графа 3) дебетового обороту за місяць (графа 5) і вирахуванням кредитового обороту (графа 14).

Облік доходів, витрат, фінансових результатів, власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів

40. Відомість 5-м призначена для систематизації інформації про доходи від реалізації, інші операційні, інші звичайні і надзвичайні доходи, вирахування з доходу, про витрати операційної діяльності за елементами (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати), про витрати майбутніх періодів, про фінансові результати, про нерозподілені прибутки (непокриті збитки) та використання прибутку. В ній також систематизується інформація про власний (статутний, пайовий, додатковий, резервний, неоплачений, вилучений) капітал, створення і використання забезпечень майбутніх витрат і платежів.

41. У Відомості 5-м відображаються обороти за дебетом і кредитом рахунків:

у розділі I - 84 “Витрати операційної діяльності” і 85 “Інші затрати”;

у розділі II – 23 “Виробництво”;

у розділі III – 44 “Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)”, 70 “Доходи”, 79 “Фінансові результати”;

у розділі IV - 39 “Витрати майбутніх періодів”, 40 “Власний капітал”, 47 “Забезпечення майбутніх витрат і платежів”.

42. У статтях рядків 1-6 за дебетом рахунку 84 “Витрати операційної діяльності” розділу I на підставі первинних облікових документів (та/або аркушів-розшифровок) на витрачання (або передавання у місця витрачання) виробничих запасів, нарахування заробітної плати, відрахувань на соціальні заходи відображаються витрати, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, із здійсненням діяльності з виконання робіт, надання послуг і продажу товарів (графи 3 – 14).

Собівартість реалізованих виробничих запасів, товарів і іноземної валюти з кредиту рахунків обліку відповідних активів списується в дебет рахунку 84 “Витрати операційної діяльності”(рядки 5.3–5.6), з якого списується в дебет рахунку 79 “Фінансові результати”.

З кредиту рахунку 84 “Витрати операційної діяльності” (графи 16-18 розділу I) витрати списуються в дебет рахунків:

23 “Виробництво” – малими підприємствами, які здійснюють виробництво готової продукції (робіт, послуг) в сумі витрат, що відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999р. № 318 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 січня 2000р. за № 27/4248, включаються до виробничої собівартості продукції;

79 “Фінансові результати” – в сумі інших операційних витрат (адміністративні, збутові).

Дані графи 15 розділу I Відомості 5-м в частині витрат, що включаються до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) переносяться до графи 16 розділу I і до графи 4 розділу II, а в частині інших операційних витрат - до графи 17 розділу I і до графи 5 розділу III, або всі витрати операційної діяльності переносяться до графи 1 розділу I і графи 5 розділу III.

Витрати малого підприємства, яке здійснює торговельну діяльність, з кредиту рахунку 84 списуються у дебет рахунку 79 (графа 5 розділу III). У графі 20 розділу I накопичуються дані за складовими елементами операційних витрат і статтями інших затрат за період з початку звітнього року, включаючи звітний (поточний) місяць.

43. У рядках 7.1 –7.4 розділу I відображаються сума визнаних витрат, що виникли внаслідок іншої, ніж операційна, діяльності (фінансові витрати, інші витрати), надзвичайних подій та податок на прибуток. Одночасно з відображенням вибуття незавершеного виробництва або готової продукції внаслідок надзвичайних подій або використання на капітальні інвестиції здійснюється на зазначену суму запис способом сторно за дебетом і кредитом рахунку 84 “Витрати операційної діяльності” у розрізі елементів операційних витрат (матеріальні затрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).

44. У графах 4-7 розділу II Відомості 5-м відображаються витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) за видами продукції, робіт, послуг (об'єктами витрат), за кредитом цього рахунку у графах 8-13 відображається їх списання (кредит рахунку 23).

З рахунку 23 “Виробництво” щомісяця малі підприємства, що здійснюють виробництво готової продукції, списують в дебет рахунку 26 “Готова продукція” (графа 8 розділу II) суму затрат, що відносяться до прийнятої готової продукції, або всю суму затрат на виробництво продукції без оцінки залишків незавершеного виробництва.

Малі підприємства, які здійснюють діяльність з виконання робіт і послуг, з кредиту рахунку 23 щомісяця відображають за дебетом рахунку 79 “Фінансові результати” – суму затрат, що відносяться до робіт і послуг, визнаних доходами, або всю суму затрат без оцінки залишків незавершеного виробництва.

Списання собівартості реалізованої готової продукції щомісяця з кредиту рахунку 26 “Готова продукція” (у Відомості 2-м) може здійснюватися в дебет рахунку 79 “Фінансові результати” на суму, що визначено з урахуванням вартості залишку нереалізованої готової продукції, або на всю суму без поділу на собівартість залишків готової продукції. При цьому у всіх випадках у Відомості 2-м забезпечується ведення кількісного обліку залишку, надходження і вибуття готової продукції за первинними документами на їх виготовлення і вибуття (реалізацію тощо).

За результатами інвентаризації вартість виявленого у виробничих приміщеннях (ділянках) малих підприємств залишку не підданих обробці

(використанню) сировини й матеріалів, не закінчених обробкою сировини, матеріалів, деталей, не закінченої складанням і комплектуванням готової продукції (за прямими витратами) відображається за дебетом рахунку 20 “Виробничі запаси” і 23 “Виробництво” та кредитом рахунку 79 “Фінансові результати” (Відомість 2-м і розділ II Відомості 5 - м). Одночасно на вартість виявленого у виробничих приміщеннях (ділянках) не підданих обробці і використанню сировини і матеріалів способом сторно відображається зменшення оборотів за рахунком 84 “Витрати операційної діяльності” (графі 18 розділу I Відомості 5 -м).

Малі підприємства, які собівартість реалізованої готової продукції списують без поділу на собівартість залишку готової продукції, оцінюють залишок готової продукції за справедливою вартістю за даними кількісного обліку руху готової продукції. Визначена вартість залишку готової продукції відображається за дебетом рахунку 26 (Відомість 2-м) і кредитом рахунку 79 (рядок 6 розділу III Відомості 5-м).

45. Розділ III Відомості 5-м призначено для систематизації інформації про доходи від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності, про фінансові результати від звичайної діяльності та надзвичайних подій, про нерозподілені прибутки (непокриті збитки).

Записи у графах 11-15 цього розділу здійснюються: з кредиту рахунку 70 – у рядках 1-5; з кредиту рахунку 79 – у рядку 6; з кредиту рахунку 44 – у рядку 7. Для заповнення графі 5 розділу III використовуються дані:

Відомості 1-м (з кредиту рахунку 30), Відомості 3-м (з кредиту рахунків 37, 64, 68) і розділу III Відомості 5-м (з кредиту рахунку 79) – для рядків 1-4;

Відомості 2-м (з кредиту рахунку 26), розділу I Відомості 5-м (з кредиту рахунків кл.8), розділу II Відомості 5-м (з кредиту рахунку 23) і розділу III Відомості 5-м (з кредиту рахунків 44 і 70) – для рядку 6;

Відомості 3-м (з кредиту рахунку 68), розділу III Відомості 5-м (з кредиту рахунків 44 і 79) і розділу IV Відомості 5-м (з кредиту рахунку 40) – для рядку 7.

46. Систематизація інформації про витрати майбутніх періодів, про власний (статутний, пайовий, додатковий, резервний, неоплачений і вилучений) капітал, про забезпечення майбутніх витрат і платежів, про цільове фінансування і цільові надходження здійснюється у розділі IV Відомості 5-м. У графі 2 до початку записів зазначається код і назва відповідного рахунку бухгалтерського обліку, щодо якого вносяться дані про залишок і господарські операції.

47. Систематизація даних про операції з цінностями, що не належать малому підприємству (отримані для зберігання, переробки, монтажу, продажу на умовах комісії, користування на умовах операційної оренди), з бланками суворого обліку, зі списання активів до з'ясування винних, із гарантіями і заставами ведеться у Відомості 8, затвердженій наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000р. № 356.

48. Підсумкові записи з відомостей переносяться до Оборотно-сальдової відомості, яка використовується для узагальнення даних реєстрів бухгалтерського обліку за кожним рахунком бухгалтерського обліку.

Оборотно-сальдова відомість складається щомісяця і використовується для записів даних за дебетом і кредитом кожного рахунку окремо. Оборотно-сальдова відомість заповнюється перенесенням кредитових оборотів із реєстрів бухгалтерського обліку у дебет відповідних рахунків.

Дебетові обороти Оборотно-сальдової відомості за кожним рахунком бухгалтерського обліку мають дорівнювати дебетовому обороту за відповідним рахунком бухгалтерського обліку у реєстрі (відомості) бухгалтерського обліку. Загальна сума дебетових оборотів (сума даних рядків графи 29) Оборотно-сальдової відомості має дорівнювати загальній сумі кредитових оборотів (сума даних за графами 4 – 28 рядку “Усього оборотів за кредитом рахунків”)

Оборотно-сальдова відомість

за _____ 20__ р.

Дебет	Сальдо на початок місяця		З кредиту рахунків згідно з відомостями																								Усього обороті в за дебетом рахунки в	Сальдо на кінець місяця		Рахунки		
			Відомість 3-м										Відомість 4-м						Відомість 5-м									Дебе	Креди			
	Відомість 1-м		Відомість 2-м		30	31	20	26	37	55	64	66	68	69	10	13	14	15	18	35	23	39	40	44	47	70					79	84
Дебет	Креди	30	31	20	26	37	55	64	66	68	69	10	13	14	15	18	35	23	39	40	44	47	70	79	84	85	29	30	31	32		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
10		X																												X	10	
13	X																												X		13	
14		X																												X	14	
15		X																												X	15	
18		X																												X	18	
20		X																												X	20	
23		X																												X	23	
26																															26	
30		X																												X	30	
31																																31
35		X																												X	35	
37																																37
39		X																												X	39	
40																																40
44																																44
47	X																												X		47	
55	X																												X		55	
64																																64
66	X																												X		66	
68																																68
69	X																												X		69	
70																																70
79																																79
84		X																												X	84	
85		X																												X	85	
Усього 0-в за К-м																																
Рахунки			30	31	20	26	37	55	64	66	68	69	10	13	14	15	18	35	23	39	40	44	47	70	79	84	85					БАЛАНС

Головний бухгалтер _____

"_____" 20__ р.

(підпис)

Підприємство

Додаток 6
ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ

Міністерства

фінансів України

25.06.2003р. № 422

ВІДОМІСТЬ 4-м

за _____ 20__ р.

Розділ I Облік необоротних активів і зносу (рахунки 10 і 13)

12 Рахунок 10 "Основні засоби"																		Рахунок 13 "Знос необоротних активів"									
№ з/п	Об'єкт основних засобів (нематеріальних активів), коротка характеристика об'єкта	Місце використання, прізвище відповідальної особи	Залишок на початок місяця		За дебетом рахунку 10			З кредиту рахунку 10 в дебет рахунків						Залишок на кінець місяця		Залишок на початок місяця	З кредиту рахунку 13 в дебет рахунків 10, 13, 39, 84, 85				Дебет рахунку 13		Залишок на кінець місяця				
			Кількість	Сума (первісна (переоцінена) вартість) / у тому числі сума переоцінки	Дата, номер документа	Кількість	Кореспондуючий рахунок	Сума	Дата, номер документа, причина вибуття	Кількість	10 Основні засоби	13 Знос необоротних активів	40 Власний капітал	85 Інші затрати	Усього за кредитом		Кількість	Сума (первісна (переоцінена) вартість) / у тому числі сума переоцінки						Усього за кредитом	Кореспондуючий рахунок	13 Сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
	Усього	14																									

продовження на зворотній стороні

**Розділ IV Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів
За рахунками № 39, 40, 47**

№ з/п	Підстава, операція, дата	Сальдо		Усього за дебетом		З кредиту рахунку в дебет рахунків 10, 13, 14, 15, 20, 26, 30, 31, 35, 37, 39, 40, 44, 47, 55, 64, 66, 68, 84, 85							Сальдо		
		Дебет	Кредит	Кореспондуючий рахунок	Сума							Усього за кредитом	Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Усього														

Головний бухгалтер _____
(підпис)

“ _____ ” _____ 20 ____ р.